

Rozkład materiału i plan dydaktyczny: **OBLICZA GEOGRAFII 2. Zakres rozszerzony**

Numer lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągnięcia celów
<b>I. Zmiany na mapie politycznej</b>					
1.	Podział polityczny świata	<ul style="list-style-type: none"> <li>• państwo</li> <li>• różnice w powierzchni państw</li> <li>• granice oraz stolice państw</li> <li>• podział terytorialny mórz i oceanów</li> <li>• enklawa, eksklawa, terytorium zależne</li> <li>• specjalny status Antarktydy</li> <li>• liczba państw świata</li> <li>• wpływ kolonializmu na współczesny podział polityczny świata</li> <li>• najmłodsze państwo świata</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>państwo, granica państwa, enklawa, eksklawa, terytorium zależne</i></li> <li>• podaje różnice w powierzchni wybranych państw na świecie</li> <li>• wskazuje na mapie państwa o największej i najmniejszej powierzchni</li> <li>• wskazuje na mapie granice oraz stolice wybranych państw</li> <li>• omawia podział terytorialny mórz i oceanów</li> <li>• podaje przykłady enklaw, eksklaw i terytoriów zależnych na świecie oraz wskazuje je na mapie</li> <li>• omawia specjalny status Antarktydy</li> <li>• wyjaśnia, dlaczego trudno ustalić dokładną liczbę państw na świecie</li> <li>• podaje aktualną liczbę państw świata</li> <li>• wskazuje na mapie obszary o nieustalonym statusie</li> <li>• opisuje wpływ kolonializmu na współczesny podział polityczny świata</li> <li>• wskazuje na mapie Sudan Południowy i opisuje historię jego utworzenia</li> </ul>	ZP VII.1 ZP VII.3	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapa polityczna świata</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• czasopisma, słownik geograficzny</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>państwo, granica państwa, enklawa, eksklawa, terytorium zależne</i></li> <li>• analiza danych statystycznych – różnice w powierzchni państw na świecie</li> <li>• praca z mapą polityczną świata – porównanie powierzchni największych i najmniejszych państw świata</li> <li>• praca z mapą polityczną świata – granice oraz stolice wybranych państw</li> <li>• analiza ilustracji – podział terytorialny mórz i oceanów</li> <li>• analiza infografiki – przykłady enklaw, eksklaw i terytoriów zależnych</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – specjalny status Antarktydy</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – aktualna liczba państw świata</li> <li>• praca z mapą – obszary o nieustalonym statusie</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – wpływ kolonializmu na współczesny podział polityczny świata</li> <li>• analiza infografiki – najmłodsze państwo świata</li> </ul>
2. 3.	Wpływ dekolonizacji na współczesny obraz świata	<ul style="list-style-type: none"> <li>• kolonializm, dekolonizacja</li> <li>• przyczyny rozpadu systemu kolonialnego</li> <li>• obszary kolonialne w połowie XX w.</li> <li>• wpływ kolonializmu i dekolonizacji na obecny podział polityczny świata</li> <li>• konflikty zbrojne</li> <li>• wpływ kolonializmu i dekolonizacji na ludność byłych kolonii i jej kulturę</li> <li>• wpływ kolonializmu i dekolonizacji na migracje</li> <li>• wpływ kolonializmu i dekolonizacji nadysproporcje w rozwoju</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>kolonializm, dekolonizacja</i></li> <li>• wymienia przyczyny rozpadu systemu kolonialnego</li> <li>• wskazuje na mapie obszary kolonialne światowych mocarstw w połowie XX w.</li> <li>• wymienia państwa europejskie, które w połowie XX w. miały posiadłości kolonialne</li> <li>• omawia wpływ kolonializmu i dekolonizacji na współczesny podział polityczny świata</li> <li>• wymienia przykłady konfliktów, których źródłem były kolonializm i dekolonizacja</li> <li>• przedstawia wpływ kolonializmu i dekolonizacji na ludność byłych kolonii i jej kulturę</li> <li>• omawia wpływ kolonializmu i dekolonizacji na migracje</li> <li>• opisuje wpływ kolonializmu i dekolonizacji na dysproporcje w rozwoju państw powstałych po rozpadzie kolonii</li> <li>• omawia skutki kolonializmu i dekolonizacji</li> </ul>	ZP VII.2 ZP VII.3 ZRVII.1	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapa polityczna świata</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• czasopisma, słownik geograficzny</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>kolonializm, dekolonizacja</i></li> <li>• dyskusja dydaktyczna – przyczyny rozpadu systemu kolonialnego</li> <li>• praca z mapą – obszary kolonialne światowych mocarstw w połowie XX w.</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – wpływ kolonializmu i dekolonizacji na współczesny podział polityczny świata i występowanie konfliktów zbrojnych</li> <li>• analiza map – wpływ kolonializmu na współczesne granice państw na przykładzie Afryki</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – wpływ kolonializmu i dekolonizacji na ludność byłych kolonii i jej kulturę</li> <li>• analiza mapy – związek kolonializmu z językami urzędowymi obowiązującymi w krajach będących dawniej koloniami</li> </ul>

		<p>państw</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• skutki kolonializmu i dekolonizacji</li> </ul>			<ul style="list-style-type: none"> <li>• analiza diagramów – różnicowanie etniczne w wybranych krajach obu Ameryk</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – wpływ kolonializmu i dekolonizacji na migracje</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika i wykresem – wpływ kolonizacji i dekolonizacji na dysproporcje w rozwoju państw</li> <li>• analiza tabeli – wybrane skutki kolonializmu i dekolonizacji</li> </ul>
4. 5.	Integracja i dezintegracja na świecie	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podział polityczny świata przed 1989 roku</li> <li>• integracja i dezintegracja</li> <li>• zmiany na mapie politycznej świata po 1989 roku</li> <li>• państwa powstałe w Europie po 1989 roku</li> <li>• płaszczyzny integracji państw lub obszarów</li> <li>• przyczyny i skutki integracji europejskiej</li> <li>• tendencje dezintegracyjne w Europie</li> <li>• znaczenie Unii Europejskiej w przemianach społeczno-gospodarczych państw członkowskich</li> <li>• organizacje międzynarodowe</li> <li>• ONZ</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• opisuje kształtowanie się podziału politycznego świata do 1989 roku</li> <li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>integracja, dezintegracja</i></li> <li>• omawia wpływ przemian społeczno-ustrojowych po 1989 roku na podział polityczny świata</li> <li>• wymienia państwa powstałe w Europie po 1989 roku i wskazuje je na mapie</li> <li>• opisuje płaszczyzny integracji państw lub obszarów</li> <li>• wymienia przyczyny integracji europejskiej</li> <li>• analizuje pozytywne i negatywne skutki integracji europejskiej</li> <li>• opisuje tendencje dezintegracyjne w Europie na przykładzie Katalonii</li> <li>• omawia znaczenie Unii Europejskiej w przemianach społeczno-gospodarczych państw członkowskich</li> <li>• przedstawia rodzaje organizacji międzynarodowych i główne cele ich działalności</li> <li>• opisuje działalność ONZ</li> <li>• wymienia wybrane organizacje międzynarodowe i ich członków</li> </ul>	ZP VII.4 ZR VII.2	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapa polityczna świata</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• czasopisma, słownik geograficzny</li> <li>• praca z mapą – podział polityczny świata</li> <li>• praca z mapą polityczną świata – zmiany na mapie politycznej świata do 1989 r.</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>integracja, dezintegracja</i></li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – wpływ przemian społeczno-ustrojowych po 1989 roku na podział polityczny świata</li> <li>• praca z mapą – państwa powstałe po rozpadzie ZSRR</li> <li>• praca z mapą – państwa powstałe w Europie po 1989 roku</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – procesy integracyjne na świecie</li> <li>• analiza schematu – płaszczyzny integracji państw lub obszarów</li> <li>• analiza SWOT – pozytywne i negatywne skutki integracji europejskiej</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – znaczenie Unii Europejskiej w przemianach społeczno-gospodarczych państw członkowskich</li> <li>• analiza infografiki – tendencje dezintegracyjne w Europie na przykładzie Katalonii</li> <li>• analiza infografiki – ONZ</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika, mapą i tabelą – organizacje międzynarodowe</li> </ul>
6. 7.	Konflikty zbrojne. Teryoryzm	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przyczyny konfliktów zbrojnych</li> <li>• rejony konfliktów zbrojnych</li> <li>• skutki konfliktów zbrojnych</li> <li>• wpływ konfliktów zbrojnych na społeczeństwo, zmiany granic państw, gospodarkę, zasoby dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego</li> <li>• terroryzm</li> <li>• cechy terroryzmu</li> <li>• skutki terroryzmu</li> <li>• wybrane zamachy terrorystyczne w XXI w.</li> <li>• ważniejsze obszary konfliktów zbrojnych i miejsca zamachów terrorystycznych</li> <li>• wpływ mediów na społeczny odbiór przyczyn i skutków</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia przyczyny współczesnych konfliktów zbrojnych na świecie</li> <li>• opisuje najważniejsze konflikty zbrojne na świecie</li> <li>• wskazuje na mapie rejony ważniejszych konfliktów zbrojnych</li> <li>• przedstawia skutki konfliktów zbrojnych na świecie</li> <li>• omawia wpływ konfliktów zbrojnych na społeczeństwo</li> <li>• opisuje wpływ konfliktów zbrojnych na zmiany granic państw</li> <li>• wyjaśnia wpływ konfliktów zbrojnych na gospodarkę</li> <li>• omawia wpływ konfliktów zbrojnych na zasoby dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego</li> <li>• wyjaśnia znaczenie terminu <i>terroryzm</i></li> <li>• wymienia cechy terroryzmu</li> <li>• opisuje skutki terroryzmu</li> <li>• opisuje wybrane zamachy terrorystyczne w XXI w.</li> <li>• wskazuje na mapie obszary ważniejszych konfliktów zbrojnych i miejsca zamachów terrorystycznych</li> <li>• przedstawia wpływ mediów na społeczny odbiór przyczyn i skutków konfliktów na świecie na wybranych przykładach</li> </ul>	ZP VII.5 ZP VII.6 ZR VII.3	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapa polityczna świata</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• czasopisma, słownik geograficzny</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – przyczyny współczesnych konfliktów zbrojnych</li> <li>• analiza tabeli – wybrane konflikty zbrojne na świecie</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – skutki konfliktów zbrojnych na świecie</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – wpływ konfliktów zbrojnych na społeczeństwo, zmiany granic państw, gospodarkę oraz zasoby dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego</li> <li>• analiza infografiki – wpływ konfliktów zbrojnych na zmiany granic państwowych</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>terroryzm</i></li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – cechy terroryzmu</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – skutki terroryzmu</li> <li>• praca z mapą – ważniejsze obszary konfliktów zbrojnych i miejsca zamachów terrorystycznych</li> <li>• analiza tabeli – wybrane zamachy terrorystyczne w XXI w.</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – wpływ mediów na społeczny odbiór przyczyn</li> </ul>

		konfliktów zbrojnych na świecie			i skutków konfliktów zbrojnych na świecie
8. 9.	Podstawowe wskaźniki rozwoju krajów	<ul style="list-style-type: none"> <li>czynniki wpływające na rozwój państw</li> <li>przyczyny zwiększania się dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym państw świata</li> <li>mierniki i wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego</li> <li>PKB, jego zróżnicowanie przestrzenne i struktura</li> <li>wartość dodana brutto (WDB)</li> <li>HDI</li> <li>MPI</li> <li>cechy krajów o różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia czynniki wpływające na rozwój państw</li> <li>omawia przyczyny zwiększania się dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym państw</li> <li>wymienia mierniki i wskaźniki wykorzystywane do porównywania rozwoju społeczno-gospodarczego państw</li> <li>podaje definicję PKB i omawia na podstawie mapy jego zróżnicowanie przestrzenne na świecie</li> <li>omawia strukturę PKB według trzech głównych sektorów gospodarki</li> <li>porównuje strukturę PKB państw znajdujących się na różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego</li> <li>ocenia strukturę PKB Polski na tle innych krajów</li> <li>wyjaśnia, czym jest WDB</li> <li>wyjaśnia, czym jest HDI, i na podstawie mapy opisuje jego przestrzenne zróżnicowanie na świecie</li> <li>charakteryzuje MPI i na podstawie mapy opisuje jego przestrzenne zróżnicowanie na świecie</li> <li>porównuje rozmieszczenie krajów o najwyższym HDI oraz najwyższym PKB</li> <li>wymienia podstawowe cechy ekonomiczne, demograficzne i społeczne państw o różnym poziomie rozwoju</li> </ul>	ZP VII.7 ZP VII.8	<ul style="list-style-type: none"> <li>podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>czasopisma, słownik geograficzny</li> <li>dyskusja dydaktyczna – czynniki wpływające na rozwój państw</li> <li>praca z tekstem z podręcznika – przyczyny powiększania się dysproporcji w rozwoju państw</li> <li>praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>produkt krajowy brutto (PKB), wartość dodana brutto (WDB), HDI, wielokryterialny wskaźnik ubóstwa (MPI)</i></li> <li>analiza mapy – prawidłowości w zróżnicowaniu przestrzennym państw świata pod względem PKB <i>per capita</i></li> <li>praca z wykresem – struktura PKB według sektorów gospodarki w Polsce i w wybranych krajach</li> <li>analiza mapy – prawidłowości w zróżnicowaniu przestrzennym państw świata pod względem HDI</li> <li>praca z mapą – prawidłowości w zróżnicowaniu przestrzennym państw świata pod względem MPI</li> <li>analiza danych statystycznych – porównanie wartości PKB i HDI w wybranych krajach</li> <li>praca z tabelą – ekonomiczne, demograficzne i społeczne cechy państw o różnym poziomie rozwoju</li> </ul>
10.	Sprawdzenie wiadomości z działu <i>Zmiany na mapie politycznej</i> Test sprawdzający (Generator testów i sprawdzianów)				
<b>II. Ludność i osadnictwo</b>					
11.	Liczba ludności świata i jej zmiany	<ul style="list-style-type: none"> <li>przyczyny zmian liczby ludności świata</li> <li>zmiany liczby ludności na świecie</li> <li>różnice w zaludnieniu regionów</li> <li>współczynniki: urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego</li> <li>zróżnicowanie przyrostu naturalnego na świecie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia przyczyny zmian liczby ludności świata</li> <li>opisuje zmiany liczby ludności na świecie od początku naszej ery i podaje prognozy tych zmian</li> <li>omawia różnice w zaludnieniu regionów</li> <li>przedstawia udział poszczególnych kontynentów w zaludnieniu świata</li> <li>wymienia najludniejsze państwa świata i wskazuje je na mapie</li> <li>wyjaśnia, czym jest przyrost naturalny</li> <li>oblicza współczynniki urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego</li> <li>omawia czynniki wpływające na zróżnicowanie przyrostu naturalnego na świecie</li> <li>wskazuje różnice między wartościami przyrostu naturalnego w krajach o wysokim, średnim i niskim poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego</li> <li>podaje przyczyny różnic między wartościami współczynników urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego w krajach o wysokim, średnim i niskim poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego</li> </ul>	ZP VIII.2	<ul style="list-style-type: none"> <li>podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>mapy tematyczne</li> <li>roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>dyskusja dydaktyczna – przyczyny zmian liczby ludności świata</li> <li>praca z infografiką – zmiany liczby ludności na świecie, różnice w zaludnieniu regionów</li> <li>analiza wykresu – najludniejsze państwa świata</li> <li>praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>przyrost naturalny</i></li> <li>obliczanie współczynników urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego (<i>Krok po kroku</i>)</li> <li>analiza wykresu – współczynniki urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego w wybranych państwach</li> </ul>

			<ul style="list-style-type: none"> <li>na podstawie mapy analizuje różnicowanie przestrzenne przyrostu naturalnego na świecie</li> </ul>		<ul style="list-style-type: none"> <li>praca z tekstem z podręcznika – przyczyny różnic między wartościami współczynników urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego w krajach o wysokim, średnim i niskim poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego</li> <li>analiza mapy – różnicowanie przestrzenne przyrostu naturalnego na świecie</li> <li>dyskusja dydaktyczna – skutki wysokiego i niskiego przyrostu naturalnego w krajach o wysokim, średnim i niskim poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego</li> </ul>
12. 13.	Rozwój demograficzny	<ul style="list-style-type: none"> <li>model przejścia demograficznego</li> <li>fazy rozwoju demograficznego</li> <li>przyczyny i skutki eksplozji demograficznej i regresu demograficznego</li> <li>społeczno-kulturowe uwarunkowania zróżnicowania modelu rodziny</li> <li>współczynnik dzietności</li> <li>struktura demograficzna społeczeństw</li> <li>struktura wieku</li> <li>typy demograficzne społeczeństw</li> <li>przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw</li> <li>średnia długość trwania życia</li> <li>struktura płci</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>omawia model przejścia demograficznego</li> <li>opisuje fazy rozwoju demograficznego</li> <li>wymienia przyczyny i skutki eksplozji demograficznej i regresu demograficznego</li> <li>podaje przykłady państw, w których występuje eksplozja demograficzna lub regres demograficzny</li> <li>omawia społeczno-kulturowe uwarunkowania zróżnicowania modelu rodziny</li> <li>wyjaśnia znaczenie terminu <i>współczynnik dzietności</i></li> <li>omawia przestrzenne zróżnicowanie współczynnika dzietności na świecie</li> <li>wyjaśnia znaczenie terminu <i>struktura demograficzna</i></li> <li>omawia zróżnicowanie struktury wieku na świecie i czynniki, które ją kształtują</li> <li>charakteryzuje typy demograficzne społeczeństw na podstawie piramid wieku i płci wybranych państw</li> <li>omawia przyczyny i konsekwencje starzenia się społeczeństw oraz zróżnicowanie przestrzenne tego zjawiska na świecie</li> <li>analizuje średnią długość trwania życia w wybranych krajach świata</li> <li>porównuje średnią długość trwania życia w Polsce ze średnią długością trwania życia w innych krajach</li> <li>omawia strukturę płci na świecie</li> </ul>	ZP VIII.3 ZP VIII.4 ZP VIII.5	<ul style="list-style-type: none"> <li>podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>mapy tematyczne</li> <li>roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>praca z tekstem z podręcznika – model przejścia demograficznego</li> <li>analiza infografiki – fazy rozwoju demograficznego</li> <li>dyskusja dydaktyczna – przyczyny eksplozji demograficznej i regresu demograficznego</li> <li>praca z infografiką – przykłady państw, w których występuje eksplozja demograficzna lub regres demograficzny</li> <li>dyskusja dydaktyczna – społeczno-kulturowe uwarunkowania zróżnicowania modelu rodziny</li> <li>praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>współczynnik dzietności, struktura demograficzna, współczynnik feminizacji, współczynnik maskulinizacji</i></li> <li>analiza mapy – przestrzenne zróżnicowanie współczynnika dzietności na świecie</li> <li>burza mózgów – czynniki kształtujące strukturę wieku</li> <li>analiza infografiki – typy demograficzne społeczeństw</li> <li>analiza mapy – zróżnicowanie przestrzenne zjawiska starzenia się społeczeństwa</li> <li>analiza wykresu – średnia długość trwania życia w Polsce i w wybranych krajach</li> <li>poster – przyczyny i konsekwencje procesu starzenia się społeczeństw</li> <li>praca z tekstem z podręcznika – struktura płci na świecie</li> </ul>
14.	Rozmieszczenie ludności na świecie	<ul style="list-style-type: none"> <li>czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności na świecie</li> <li>bariery osadnicze</li> <li>ekumena, subekumena, anekumena</li> <li>prawidłowości rozmieszczenia ludności świata</li> <li>gęstość zaludnienia, wskaźnik gęstości zaludnienia</li> <li>różnice w gęstości zaludnienia kontynentów</li> <li>najgęściej zaludnione państwa świata</li> <li>obszary największej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>omawia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności na świecie</li> <li>opisuje bariery ograniczające osadnictwo i podaje ich przykłady</li> <li>wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>ekumena, subekumena, anekumena</i></li> <li>wskazuje na mapie obszary korzystnych i niekorzystnych warunków do osadnictwa</li> <li>omawia prawidłowości w rozmieszczeniu ludności na świecie</li> <li>wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i></li> <li>oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia</li> <li>wskazuje różnice w gęstości zaludnienia kontynentów</li> <li>wymienia najgęściej zaludnione państwa świata</li> <li>na podstawie mapy opisuje przestrzenne zróżnicowanie gęstości zaludnienia na świecie</li> <li>wskazuje obszary największej i najmniejszej koncentracji ludności na świecie</li> </ul>	ZP VIII.1	<ul style="list-style-type: none"> <li>podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>mapy tematyczne</li> <li>roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>burza mózgów i analiza infografiki – czynniki rozmieszczenia ludności na świecie</li> <li>praca z tekstem z podręcznika – bariery ograniczające osadnictwo na świecie</li> <li>praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>ekumena, subekumena, anekumena</i></li> <li>analiza mapy – przestrzenne zróżnicowanie korzystnych i niekorzystnych warunków do osadnictwa na świecie</li> <li>praca z tekstem z podręcznika – prawidłowości w rozmieszczeniu ludności na świecie</li> <li>praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>gęstość</i></li> </ul>

		i najmniejszej koncentracji ludności			<p><i>zaludnienia</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• obliczanie wskaźnika gęstości zaludnienia (<i>Krok po kroku</i>)</li> <li>• analiza tabeli – różnice w gęstości zaludnienia kontynentów</li> <li>• analiza wykresu – najgęściej zaludnione państwa świata</li> <li>• praca z mapą – przestrzenne zróżnicowanie gęstości zaludnienia na świecie</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika i analiza infografiki – obszary największej i najmniejszej koncentracji ludności na świecie</li> </ul>
15. 16.	Migracje	<ul style="list-style-type: none"> <li>• migracja, imigracja, emigracja, reemigracja, saldo migracji, współczynnik salda migracji,</li> <li>• obliczanie współczynnika przyrostu rzeczywistego</li> <li>• podział migracji ze względu na zasięg</li> <li>• kraje emigracyjne i kraje imigracyjne</li> <li>• saldo migracji zagranicznych na świecie</li> <li>• kierunki migracji zagranicznych na świecie</li> <li>• przyczyny i skutki migracji zagranicznych</li> <li>• imigranci z Ukrainy w Polsce</li> <li>• uchodźstwo, migracje ekonomiczne</li> <li>• uchodźstwo na świecie</li> <li>• problemy uchodźców w Europie i innych regionach świata</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>migracje, imigracje, emigracje, reemigracja, saldo migracji, współczynnik salda migracji</i></li> <li>• oblicza współczynnik przyrostu rzeczywistego</li> <li>• dokonuje podziału migracji ze względu na zasięg</li> <li>• opisuje migracje wewnętrzne</li> <li>• wskazuje na mapie przykładowe kraje emigracyjne i kraje imigracyjne</li> <li>• analizuje na podstawie mapy przestrzenne zróżnicowanie salda migracji zagranicznych na świecie</li> <li>• opisuje kierunki migracji zagranicznych na świecie</li> <li>• wyjaśnia przyczyny i skutki migracji zagranicznych</li> <li>• omawia pozytywne i negatywne skutki migracji zagranicznych</li> <li>• opisuje napływ imigrantów z Ukrainy do Polski</li> <li>• wskazuje różnice między uchodźstwem a migracjami ekonomicznymi</li> <li>• wskazuje na mapie państwa, które przyjęły najwięcej uchodźców</li> <li>• opisuje problemy uchodźców w Europie i innych regionach świata</li> </ul>	ZP VIII.6 ZP VIII.7 ZP VIII.8	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapa polityczna świata</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>migracja, imigracja, emigracja, reemigracja, saldo migracji</i></li> <li>• obliczanie współczynnika przyrostu rzeczywistego (<i>Krok po kroku</i>)</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – podział migracji ze względu na zasięg</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – migracje wewnętrzne</li> <li>• burza mózgów – kraje emigracyjne i kraje imigracyjne</li> <li>• praca z mapą – saldo migracji zagranicznych na świecie, kierunki migracji zagranicznych, kraje emigracyjne i kraje imigracyjne</li> <li>• analiza infografiki – przyczyny i skutki migracji zagranicznych</li> <li>• burza mózgów – uchodźstwo a migracje ekonomiczne</li> <li>• praca z mapą – kraje, które przyjęły najwięcej uchodźców na świecie</li> <li>• analiza infografiki – imigranci z Ukrainy w Polsce</li> <li>• portfolio – problemy uchodźców w Europie i innych regionach świata</li> </ul>
17. 18.	Zróżnicowanie narodowościowe i etniczne ludności świata	<ul style="list-style-type: none"> <li>• odmiany ludzkie i ich rozmieszczenie na świecie</li> <li>• rasizm</li> <li>• różnice między narodem a grupą etniczną</li> <li>• mniejszości narodowe i mniejszości etniczne</li> <li>• zwartość socjoetniczna</li> <li>• struktura narodowościowa i etniczna ludności Polski</li> <li>• zróżnicowanie narodowościowe i etniczne w wybranych krajach</li> <li>• problemy państw o różnej zwartości socjoetnicznej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia odmiany ludzkie</li> <li>• opisuje na podstawie mapy rozmieszczenie odmian ludzkich na świecie</li> <li>• wyjaśnia znaczenie terminu <i>rasizm</i></li> <li>• wskazuje różnice między narodem a grupą etniczną</li> <li>• wskazuje różnice między mniejszością narodową a mniejszością etniczną</li> <li>• charakteryzuje państwa jednolite narodowościowo i wielonarodowościowe</li> <li>• wyjaśnia znaczenie terminu <i>zwartość socjoetniczna</i></li> <li>• wskazuje na mapie państwa o dużej i małej zwartości socjoetnicznej</li> <li>• opisuje strukturę narodowościową i etniczną ludności Polski</li> <li>• wskazuje na mapie Polski regiony zamieszkiwane przez największą liczbę przedstawicieli mniejszości narodowych</li> <li>• omawia zróżnicowanie narodowościowe i etniczne w wybranych krajach</li> <li>• analizuje problemy państw o różnej zwartości socjoetnicznej</li> </ul>	ZP VIII.9 ZR VIII.4	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – odmiany ludzkie</li> <li>• analiza mapy – rozmieszczenie odmian ludzkich na świecie</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>rasizm</i></li> <li>• dyskusja dydaktyczna – różnice między narodem a grupą etniczną</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – różnice między mniejszością narodową a mniejszością etniczną</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>zwartość socjoetniczna</i></li> <li>• analiza mapy – państwa o dużej i małej zwartości socjoetnicznej</li> <li>• analiza infografiki – struktura narodowościowa i etniczna ludności Polski</li> <li>• praca z mapą – mniejszości narodowe i etniczne w Polsce</li> </ul>

					<ul style="list-style-type: none"> <li>• analiza diagramów – różnicowanie narodowościowe i etniczne w wybranych krajach</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – problemy państw o różnej zwartości socjoetnicznej</li> </ul>
19. 20.	Struktura językowa i struktura wykształcenia ludności świata	<ul style="list-style-type: none"> <li>• różnicowanie językowe na świecie, rodziny językowe</li> <li>• języki oficjalne, urzędowe i sztuczne</li> <li>• indoeuropejska rodzina językowa</li> <li>• upowszechnianie się wybranych języków na świecie</li> <li>• alfabet</li> <li>• analfabetyzm</li> <li>• wskaźnik analfabetyzmu w wybranych państwach</li> <li>• struktura wykształcenia ludności na świecie</li> <li>• związek między wykształceniem ludności a poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego kraju</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia różnicowanie językowe ludności na świecie</li> <li>• wymienia języki oficjalne</li> <li>• omawia strukturę językową ludności świata według rodzin językowych</li> <li>• wymienia najbardziej rozpowszechnione języki świata</li> <li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>język urzędowy, język sztuczny</i></li> <li>• wymienia przykłady języków sztucznych</li> <li>• przedstawia podział indoeuropejskiej rodziny językowej</li> <li>• omawia na podstawie mapy różnicowanie przestrzenne języków na świecie</li> <li>• wyjaśnia proces upowszechniania się wybranych języków na świecie</li> <li>• wymienia przykłady alfabetów</li> <li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>analfabetyzm, wskaźnik analfabetyzmu, wskaźnik skolaryzacji</i></li> <li>• analizuje poziom analfabetyzmu w wybranych państwach na podstawie wykresu</li> <li>• omawia poziom skolaryzacji w wybranych państwach świata na podstawie wykresu</li> <li>• analizuje różnicowanie struktury wykształcenia ludności na świecie na podstawie mapy</li> <li>• opisuje związek między wykształceniem ludności a poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego kraju</li> </ul>	ZR VIII.1 ZR VIII.2	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – różnicowanie językowe ludności na świecie, języki oficjalne, rodziny językowe</li> <li>• analiza diagramu – struktura językowa ludności świata według rodzin językowych</li> <li>• burza mózgów – najbardziej rozpowszechnione języki świata</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>język urzędowy, język sztuczny</i></li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – języki sztuczne</li> <li>• analiza tabeli – podział języków indoeuropejskich</li> <li>• analiza mapy – różnicowanie językowe ludności na świecie</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – przyczyny upowszechniania się wybranych języków na świecie</li> <li>• burza mózgów – alfabet</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>analfabetyzm, wskaźnik analfabetyzmu, wskaźnik skolaryzacji</i></li> <li>• analiza wykresu – poziom analfabetyzmu w wybranych państwach</li> <li>• analiza wykresu – poziom skolaryzacji w wybranych państwach</li> <li>• praca z mapą – różnicowanie struktury wykształcenia ludności na świecie</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – związek między wykształceniem ludności a poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego kraju</li> </ul>
21.	Zróżnicowanie religijneludności świata	<ul style="list-style-type: none"> <li>• religia</li> <li>• różnicowanie religijne ludności świata</li> <li>• struktura wyznaniowa w wybranych państwach</li> <li>• wielkie religie uniwersalne</li> <li>• wybrane religie świata</li> <li>• wpływ wybranych religii na życie człowieka i gospodarkę</li> <li>• struktura wyznaniowa Polski</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie terminu <i>religia</i></li> <li>• opisuje różnicowanie religijne i strukturę religijną ludności świata</li> <li>• omawia strukturę wyznaniową w wybranych państwach</li> <li>• wymienia trzy wielkie religie uniwersalne</li> <li>• opisuje wybrane religie świata</li> <li>• opisuje na podstawie mapy rozmieszczenie wybranych religii na świecie</li> <li>• opisuje wpływ wybranych religii na życie człowieka i gospodarkę</li> <li>• przedstawia strukturę wyznaniową Polski</li> </ul>	ZP VIII.10	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>religia</i></li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – różnicowanie religijne ludności świata</li> <li>• analiza wykresów – struktura wyznaniowa na świecie i w wybranych państwach</li> <li>• burza mózgów – religie uniwersalne</li> <li>• praca z mapą – rozmieszczenie wybranych religii na świecie</li> <li>• analiza infografiki – wybrane religie świata</li> <li>• sesja plakatowa – wpływ religii na życie społeczne i gospodarkę</li> <li>• analiza infografiki – struktura wyznaniowa Polski</li> <li>• poster – przykłady wpływu religii na społeczeństwo i gospodarkę w Polsce</li> </ul>
22.	Kręgi kulturowe	<ul style="list-style-type: none"> <li>• kultura</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie terminu <i>kultura</i></li> </ul>	ZP VIII.11	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> </ul>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>• zróżnicowanie kulturowe ludności świata</li> <li>• kręgi kulturowe</li> <li>• konsekwencje zróżnicowania kulturowego ludności świata</li> <li>• wkład poszczególnych kręgów kulturowych w dziedzictwo kulturowe ludzkości</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia zróżnicowanie kulturowe ludności świata</li> <li>• wymienia kręgi kulturowe na świecie i opisuje wartości wyznawane przez społeczności różnych kręgów</li> <li>• wskazuje na mapie kręgi kulturowe</li> <li>• omawia konsekwencje zróżnicowania kulturowego ludności świata</li> <li>• omawia wkład kręgów kulturowych w dziedzictwo kulturowe ludzkości</li> </ul>		<ul style="list-style-type: none"> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>kultura</i></li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – zróżnicowanie kulturowe ludności świata</li> <li>• praca z mapą – kręgi kulturowe na świecie</li> <li>• analiza infografiki – wartości wyznawane przez społeczności różnych kręgów kulturowych</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – konsekwencje zróżnicowania kulturowego ludności świata</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – wkład kręgów kulturowych w dziedzictwo kulturowe ludzkości</li> </ul>
23.	Przestrzeń i jej kulturowe postrzeganie przez człowieka	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przestrzeń i sposoby jej postrzegania</li> <li>• różnice w postrzeganiu przestrzeni w różnych kręgach kulturowych i ich przyczyny</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie terminu <i>przestrzeń</i></li> <li>• omawia geograficzne znaczenie pojęcia przestrzeni</li> <li>• wyjaśnia, jak zmienia się postrzeganie przestrzeni wraz z wiekiem</li> <li>• analizuje różnice w postrzeganiu przestrzeni w zależności od warunków przyrodniczych występujących w miejscu zamieszkania</li> <li>• wskazuje różnice w postrzeganiu przestrzeni przez członków społeczności znajdujących się na innym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego</li> <li>• omawia różnice w postrzeganiu przestrzeni w różnych kręgach kulturowych</li> </ul>	ZR VIII.3	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• teksty źródłowe</li> <li>• słownik geograficzny</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>przestrzeń</i></li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – określenie przestrzeni z geograficznego punktu widzenia</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – różnice w postrzeganiu przestrzeni w zależności od wieku</li> <li>• analiza tekstów źródłowych – postrzeganie przestrzeni przez społeczności żyjące w odmiennych warunkach przyrodniczych</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – postrzeganie przestrzeni w społecznościach znajdujących się na innym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – różnice w postrzeganiu przestrzeni w różnych kręgach kulturowych</li> </ul>
24.	Rozwój sieci osadniczej na świecie	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rodzaje jednostek osadniczych</li> <li>• czynniki lokalizacji jednostek osadniczych i rozwoju sieci osadniczej</li> <li>• wieś i czynniki kształtujące sieć wiejską</li> <li>• przyczyny przemian w osadnictwie wiejskim</li> <li>• czynniki kształtujące sieć miejską</li> <li>• przyczyny zacierania się granic między miastem a wsią</li> <li>• zróżnicowanie sieci osadniczej na świecie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia rodzaje jednostek osadniczych</li> <li>• omawia kryteria podziału jednostek osadniczych na wsie i miasta</li> <li>• wymienia czynniki lokalizacji jednostek osadniczych i rozwoju sieci osadniczej</li> <li>• omawia czynniki kształtujące sieć wiejską i sieć miejską</li> <li>• podaje przyczyny przemian w osadnictwie wiejskim</li> <li>• analizuje na podstawie map cyfrowych sieć osadniczą wybranych regionów</li> </ul>	ZP VIII.12 ZP VIII.15	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• burza mózgów – rodzaje jednostek osadniczych, kryteria ich podziału</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>miasto</i>, <i>wieś</i></li> <li>• praca ze schematem – czynniki lokalizacji jednostek osadniczych i rozwoju sieci osadniczej</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – czynniki kształtujące sieć wiejską</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – przyczyny przemian w osadnictwie wiejskim</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – czynniki kształtujące sieć miejską</li> <li>• analiza zdjęć satelitarnych – gęstość sieci osadniczej na wybranych przykładach</li> </ul>

25. 26.	Urbanizacja	<ul style="list-style-type: none"> <li>urbanizacja</li> <li>poziomy urbanizacji</li> <li>fazy urbanizacji</li> <li>wskaźnik urbanizacji i jego zróżnicowanie na świecie</li> <li>wskaźnik urbanizacji w Polsce</li> <li>przyczyny i skutki urbanizacji</li> <li>procesy metropolizacji</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia znaczenie terminów: <i>urbanizacja, wskaźnik urbanizacji</i></li> <li>przedstawia poziomy urbanizacji</li> <li>opisuje fazy urbanizacji i ich przebieg w różnych rejonach świata</li> <li>podaje różnice między procesami urbanizacji zachodzącymi w państwach o niskim i wysokim poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego</li> <li>analizuje wskaźnik urbanizacji i jego zróżnicowanie na świecie</li> <li>wskazuje na mapie państwa i regiony o niskim i wysokim wskaźniku urbanizacji</li> <li>omawia przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika urbanizacji w Polsce</li> <li>analizuje przyczyny i skutki urbanizacji w wybranych regionach świata</li> <li>wyjaśnia, na czym polega proces metropolizacji</li> <li>podaje cechy metropolii</li> </ul>	ZP VIII.13 ZR VIII.5	<ul style="list-style-type: none"> <li>podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>mapy tematyczne</li> <li>roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>urbanizacja, wskaźnik urbanizacji</i></li> <li>analiza schematu – poziomy urbanizacji</li> <li>analiza infografiki – fazy urbanizacji i ich przebieg w różnych rejonach świata</li> <li>analiza mapy – zróżnicowanie wskaźnika urbanizacji na świecie</li> <li>dyskusja dydaktyczna – przyczyny i skutki urbanizacji</li> <li>analiza infografiki – wskaźnik urbanizacji i jego przestrzenne zróżnicowanie w Polsce</li> <li>praca z tekstem z podręcznika – procesy metropolizacji na świecie, cechy metropolii</li> </ul>
27.	Miasta świata	<ul style="list-style-type: none"> <li>funkcje miasta</li> <li>megamiasta</li> <li>najludniejsze zespoły miejskie świata</li> <li>proces tworzenia się megamiast</li> <li>formy zespołów miejskich</li> <li>różnice między megamiastem a megalopolis</li> <li>fizjonomia miast</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>opisuje funkcje miast</li> <li>podaje przykłady miast o różnych funkcjach</li> <li>wyjaśnia znaczenie terminu <i>megamiasto</i></li> <li>wymienia najludniejsze zespoły miejskie świata i wskazuje je na mapie</li> <li>omawia proces tworzenia się megamiast</li> <li>opisuje formy zespołów miejskich</li> <li>rozpoznaje formy zespołów miejskich na świecie i w Polsce</li> <li>wyjaśnia różnice między megamiastem a megalopolis</li> <li>wymienia i wskazuje na mapie największe megalopolis w krajach wysoko rozwiniętych</li> <li>charakteryzuje typy fizjonomiczne miast na podstawie fotografii</li> <li>wiąże typy fizjonomiczne miast z kręgami cywilizacyjnymi oraz poziomem rozwoju gospodarczego państw</li> </ul>	ZR VIII.6	<ul style="list-style-type: none"> <li>podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>mapy tematyczne</li> <li>roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>praca z tabelą – funkcje miast</li> <li>praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>megamiasto</i></li> <li>analiza danych statystycznych – najludniejsze zespoły miejskie świata</li> <li>praca z tekstem z podręcznika – powstawanie megamiast</li> <li>praca z infografiką – formy zespołów miejskich</li> <li>analiza porównawcza – różnice między megamiastem a megalopolis</li> <li>analiza tabeli – największe megalopolis w krajach wysoko rozwiniętych</li> <li>poster – typy fizjonomiczne miast</li> <li>burza mózgów – związek między typami fizjonomicznymi miast a kręgami kulturowymi i poziomem rozwoju gospodarczego państw</li> </ul>
28.	Rozwój obszarów wiejskich	<ul style="list-style-type: none"> <li>obszar wiejski a wieś</li> <li>ludność wiejska na świecie</li> <li>obszary wiejskie na świecie</li> <li>nowe funkcje obszarów wiejskich</li> <li>czynniki rozwoju obszarów wiejskich na świecie</li> <li>wyludnianie się obszarów wiejskich</li> <li>przyczyny depopulacji niektórych wsi w Polsce</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia znaczenie terminów: <i>obszar wiejski, wieś</i></li> <li>wskazuje na mapie państwa o najmniejszym i największym udziale ludności wiejskiej w ogólnej liczbie mieszkańców</li> <li>wyjaśnia zależność między udziałem ludności wiejskiej w całkowitej liczbie mieszkańców kraju a jego poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego</li> <li>analizuje udział obszarów wiejskich w powierzchni państw</li> <li>wskazuje na mapie państwa o największym i najmniejszym udziale obszarów wiejskich w ogólnej powierzchni</li> <li>omawia nowe funkcje obszarów wiejskich</li> <li>przedstawia czynniki rozwoju obszarów wiejskich</li> <li>omawia przyczyny wyludniania się obszarów wiejskich na przykładzie Europy</li> <li>wyjaśnia przyczyny depopulacji niektórych wsi w Polsce</li> </ul>	ZP VIII.14	<ul style="list-style-type: none"> <li>podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>mapy tematyczne</li> <li>roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>obszar wiejski, wieś</i></li> <li>analiza mapy – przestrzenne zróżnicowanie udziału ludności wiejskiej w całkowitej liczbie ludności kraju</li> <li>dyskusja dydaktyczna – zależności między udziałem ludności wiejskiej w całkowitej liczbie mieszkańców kraju a poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego tego państwa</li> <li>analiza mapy – obszary wiejskie na świecie</li> </ul>



					<ul style="list-style-type: none"> <li>• praca z tekstem z podręcznika i analiza fotografii – nowofunkcje obszarów wiejskich</li> <li>• analiza schematu – czynniki rozwoju obszarów wiejskich na świecie</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – przyczyny wyludnienia się obszarów wiejskich na przykładzie Europy</li> <li>• praca z infografiką – przyczyny depopulacji niektórych wsi w Polsce</li> </ul>
29.	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Ludność i osadnictwo</i> Test sprawdzający (Generator testów i sprawdzianów)				
<b>III. Sektory gospodarki. Globalizacja</b>					
30. 31.	Zmiana roli sektorów gospodarki	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podział gospodarki na sektory</li> <li>• funkcje sektorów gospodarki</li> <li>• zmiany znaczenia sektorów gospodarki wraz z rozwojem cywilizacyjnym</li> <li>• struktura zatrudnienia i struktura wartości dodanej brutto (WDB) według sektorów gospodarki</li> <li>• udział usług w zatrudnieniu i w WDB</li> <li>• zmiana roli sektorów w gospodarce Polski</li> <li>• przyczyny zmian znaczenia sektorów gospodarki</li> <li>• Polska Klasyfikacja Działalności (PKD)</li> <li>• zacieranie się różnic między sektorem przemysłowym a sektorem usługowym</li> <li>• przykłady działalności znajdujących się na pograniczu sektorów gospodarki</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia podział gospodarki na sektory</li> <li>• wymienia funkcje poszczególnych sektorów gospodarki</li> <li>• opisuje zmiany znaczenia sektorów gospodarki wraz z rozwojem cywilizacyjnym</li> <li>• omawia strukturę zatrudnienia i strukturę WDB według sektorów gospodarki oraz zmiany tych struktur w czasie w wybranych krajach świata</li> <li>• analizuje na podstawie mapy udział usług w zatrudnieniu i jego przestrzenne zróżnicowanie</li> <li>• opisuje na podstawie mapy przestrzenne zróżnicowanie udziału usług w strukturze WDB</li> <li>• wykazuje związek między strukturą zatrudnienia i strukturą WDB w wybranych krajach a poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego kraju</li> <li>• omawia zmiany roli sektorów w gospodarce Polski</li> <li>• opisuje przyczyny zmian znaczenia sektorów gospodarki</li> <li>• klasyfikuje działalność gospodarczą według PKD</li> <li>• dostrzega zacieranie się różnic między sektorem przemysłowym a sektorem usługowym</li> <li>• podaje przykłady działalności znajdujących się na pograniczu sektorów gospodarki</li> </ul>	ZP IX.1 ZR IX.1 ZR IX.2	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – podział gospodarki na sektory</li> <li>• analiza schematu – funkcje sektorów gospodarki</li> <li>• analiza wykresu – zmiany znaczenia sektorów gospodarki wraz z rozwojem cywilizacyjnym</li> <li>• praca z infografiką – struktura zatrudnienia i struktura WDB według sektorów gospodarki oraz ich zmiany w czasie w wybranych krajach</li> <li>• analiza mapy – przestrzenne zróżnicowanie udziału usług w zatrudnieniu</li> <li>• praca z mapą – przestrzenne zróżnicowanie udziału usług w strukturze WDB</li> <li>• analiza infografiki – związek między strukturą zatrudnienia i strukturą WDB a poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego kraju</li> <li>• praca z infografiką – zmiany roli sektorów w gospodarce Polski</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – przyczyny zmian znaczenia sektorów gospodarki</li> <li>• symulacja – stosowanie PKD w analizach gospodarczych</li> <li>• symulacja – grupowanie rodzajów działalności gospodarczej według PKD</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – zacieranie się granic między sektorem przemysłowym a sektorem usługowym</li> <li>• burza mózgów – przykłady działalności znajdujących się na pograniczu sektorów gospodarki</li> </ul>
32. 33.	Globalizacja	<ul style="list-style-type: none"> <li>• globalizacja</li> <li>• płaszczyzny globalizacji</li> <li>• przejawy globalizacji na płaszczyznach: gospodarczej, społecznej i politycznej</li> <li>• skutki globalizacji</li> <li>• pozytywne i negatywne skutki globalizacji na przykładzie Polski</li> <li>• indeks globalizacji</li> <li>• wpływ globalizacji i rozwoju</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>globalizacja, indeks globalizacji</i></li> <li>• wymienia płaszczyzny globalizacji</li> <li>• przedstawia przejawy globalizacji na płaszczyznach: gospodarczej, społecznej i politycznej</li> <li>• wskazuje na mapie kraje o najwyższym i najniższym indeksie globalizacji na świecie</li> <li>• analizuje skutki globalizacji</li> <li>• wymienia pozytywne i negatywne skutki globalizacji na przykładzie Polski</li> <li>• opisuje przestrzenne zróżnicowanie indeksu globalizacji</li> <li>• omawia wpływ międzynarodowych korporacji na światową gospodarkę</li> <li>• przedstawia wpływ globalizacji i rozwoju technologii na zatrudnienie</li> </ul>	ZP IX.2 ZR IX.3	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>globalizacja</i></li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – płaszczyzny globalizacji</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – przejawy globalizacji na płaszczyznach: gospodarczej, społecznej i politycznej</li> <li>• analiza danych statystycznych – indeks globalizacji w wybranych krajach</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – skutki globalizacji</li> <li>• praca z tabelą – pozytywne i negatywne skutki globalizacji na przykładzie Polski</li> </ul>

		technologii na zatrudnienie oraz przemiany wewnątrzsektorowe	przemiany wewnątrzsektorowe		<ul style="list-style-type: none"> <li>• analiza infografiki – indeks globalizacji</li> <li>• praca z mapą – przestrzenne zróżnicowanie indeksu globalizacji na świecie</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – wpływ procesu globalizacji i rozwoju technologii na zatrudnienie oraz przemiany wewnątrzsektorowe</li> </ul>
34.	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Sektory gospodarki. Globalizacja</i> Test sprawdzający (Generator testów i sprawdzianów)				
<b>IV. Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo</b>					
35.	Czynniki rozwoju rolnictwa	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa</li> <li>• pozaprzyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa</li> <li>• struktura użytków rolnych</li> <li>• przyczyny zróżnicowania struktury użytków rolnych w wybranych krajach</li> <li>• zmiany w strukturze użytkowania ziemi w wybranych krajach</li> <li>• przykłady pozytywnych i negatywnych skutków zmian użytkowania ziemi na świecie</li> <li>• struktura użytkowania ziemi w Polsce</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• opisuje przyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa</li> <li>• omawia na podstawie mapy przestrzenne zróżnicowanie warunków klimatyczno-glebowych produkcji rolnej na świecie</li> <li>• opisuje pozaprzyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa</li> <li>• wymienia elementy struktury użytków rolnych</li> <li>• przedstawia przyczyny zróżnicowania struktury użytków rolnych w różnych państwach</li> <li>• wskazuje na mapie państwa o dużym udziale gruntów ornych w ogólnej powierzchni państwa</li> <li>• omawia zmiany w strukturze użytkowania ziemi na świecie w wybranych krajach</li> <li>• podaje przykłady pozytywnych i negatywnych skutków zmian użytkowania ziemi na świecie</li> <li>• charakteryzuje strukturę użytkowania ziemi w Polsce</li> <li>• porównuje strukturę użytkowania ziemi i strukturę użytków rolnych w Polsce ze strukturą użytkowania ziemi i strukturą użytków rolnych w wybranych krajach</li> <li>• wskazuje regiony w Polsce o wysokim udziale gruntów ornych oraz użytków zielonych w strukturze użytków rolnych</li> </ul>	ZP X.1 ZP X.2	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe dotyczące problematyki rolniczej</li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• albumy, czasopisma, postery, fotografie o tematyce rolniczej</li> <li>• analiza schematu – przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa na świecie</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – wpływ czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na rozwój rolnictwa na świecie</li> <li>• praca z mapą – przestrzenne zróżnicowanie klimatyczno-glebowych warunków produkcji rolnej</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – struktura użytków rolnych</li> <li>• analiza wykresu – zróżnicowanie struktury użytków rolnych w wybranych krajach i jego przyczyny</li> <li>• praca z mapą – państwa o najwyższym udziale gruntów ornych w powierzchni kraju</li> <li>• analiza infografiki – zmiany w strukturze użytkowania ziemi w wybranych krajach</li> <li>• analiza diagramu – struktura użytkowania ziemi i użytków rolnych w Polsce</li> <li>• analiza danych statystycznych – użytkowanie ziemi w Polsce i w wybranych krajach</li> <li>• analiza porównawcza – struktura użytków rolnych w Polsce i w wybranych krajach</li> <li>• praca z mapami – obszary w Polsce o największym udziale gruntów ornych i użytków zielonych w strukturze użytków rolnych</li> </ul>
36.	Typy rolnictwa i regiony rolnicze	<ul style="list-style-type: none"> <li>• kryteria podziału rolnictwa</li> <li>• cechy rolnictwa intensywnego i rolnictwa ekstensywnego</li> <li>• typy rolnictwa ekstensywnego i rolnictwa intensywnego</li> <li>• typy rolnictwa na świecie: rolnictwo pierwotne, rolnictwo tradycyjne, rolnictwo rynkowe</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia kryteria podziału rolnictwa</li> <li>• opisuje podział rolnictwa ze względu na intensywność produkcji rolnej</li> <li>• omawia cechy i typy rolnictwa intensywnego oraz rolnictwa ekstensywnego</li> <li>• podaje nazwy typów rolnictwa</li> <li>• charakteryzuje rolnictwo pierwotne, rolnictwo tradycyjne i rolnictwo rynkowe</li> <li>• omawia czynniki sprzyjające dużej wydajności rolnictwa w Europie Zachodniej</li> <li>• wskazuje na mapie główne regiony rolnicze świata</li> </ul>	ZR X.1	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe dotyczące problematyki rolniczej</li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• albumy, czasopisma, postery, fotografie o tematyce rolniczej</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – kryteria podziału rolnictwa</li> </ul>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>• regiony rolnicze świata</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje główne regiony rolnicze świata</li> </ul>		<ul style="list-style-type: none"> <li>• analiza porównawcza – rolnictwo ekstensywne a rolnictwo intensywne</li> <li>• analiza tabeli – czynniki sprzyjające dużej wydajności rolnictwa w Europie Zachodniej</li> <li>• burza mózgów– typy rolnictwa</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – charakterystyka rolnictwa pierwotnego, rolnictwa tradycyjnego i rolnictwa rynkowego</li> <li>• praca z infografiką – główne cechy regionów rolniczych świata i ich zróżnicowanie</li> <li>• praca z mapą – główne regiony rolnicze na świecie</li> </ul>
37.	Rolnictwo uprzemysłowione i rolnictwo ekologiczne	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rolnictwo uprzemysłowione</li> <li>• czynniki rozwoju rolnictwa uprzemysłowionego</li> <li>• zasady rolnictwa ekologicznego</li> <li>• zalety i wady rolnictwa uprzemysłowionego oraz rolnictwa ekologicznego</li> <li>• GMO</li> <li>• obszary upraw roślin modyfikowanych genetycznie</li> <li>• dylematy związane z wykorzystaniem roślin modyfikowanych genetycznie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia cechy rolnictwa uprzemysłowionego</li> <li>• omawia czynniki rozwoju rolnictwa uprzemysłowionego</li> <li>• przedstawia zasady rolnictwa ekologicznego</li> <li>• wykazuje różnice między rolnictwem uprzemysłowionym a rolnictwem ekologicznym oraz przedstawia ich wady i zalety</li> <li>• wskazuje na mapie Europy kraje o największym udziale rolnictwa ekologicznego</li> <li>• dokonuje analizy udziału rolnictwa ekologicznego w Polsce na tle innych krajów Unii Europejskiej</li> <li>• wyjaśnia znaczenie terminu GMO</li> <li>• wskazuje na mapie państwa, w których dopuszczono uprawy roślin modyfikowanych genetycznie</li> <li>• omawia areal upraw GMO w wybranych krajach</li> <li>• przedstawia dylematy związane z wykorzystywaniem roślin modyfikowanych genetycznie</li> </ul>	ZR X.2 ZR X.3 ZR X.4	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe o tematyce rolniczej</li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• albumy, czasopisma, postery, fotografie o tematyce rolniczej</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika oraz wykresem – cechy rolnictwa uprzemysłowionego</li> <li>• dyskusja dydaktyczna– czynniki rozwoju rolnictwa uprzemysłowionego</li> <li>• poster – zasady rolnictwa ekologicznego</li> <li>• analiza porównawcza– różnice między rolnictwem uprzemysłowionym a rolnictwem ekologicznym, wady i zalety tych typów rolnictwa</li> <li>• analiza mapy – udział rolnictwa ekologicznego w Polsce na tle innych krajów Unii Europejskiej</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu GMO</li> <li>• praca z map – obszary upraw roślin modyfikowanych genetycznie oraz areal GMO w krajach dopuszczających ich uprawę</li> <li>• analiza SWOT – dylematy związane z wykorzystywaniem roślin modyfikowanych genetycznie</li> </ul>
38.	Główne obszary upraw	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podział roślin uprawnych</li> <li>• zastosowanie roślin uprawnych</li> <li>• rozmieszczenie upraw oraz wielkość produkcji zbóż, roślin strączkowych, roślin bulwiastych i korzeniowych, warzyw i owoców, używek oraz roślin przemysłowych</li> <li>• warunki uprawy ważniejszych roślin</li> <li>• czołowi producenci wybranych roślin uprawnych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia podział roślin uprawnych ze względu na cechy biologiczne</li> <li>• podaje przykłady zastosowania roślin uprawnych</li> <li>• wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw na świecie</li> <li>• wskazuje na mapie główne rejony upraw najważniejszych zbóż</li> <li>• opisuje warunki uprawy ryżu na świecie i wskazuje na mapie główne obszary upraw tego zboża</li> <li>• omawia warunki uprawy pszenicy, kukurydzy, jęczmienia i żyta oraz wymienia ich największych producentów</li> <li>• omawia uprawę roślin strączkowych na świecie</li> <li>• opisuje warunki uprawy roślin bulwiastych i korzeniowych oraz wskazuje na mapie główne obszary ich upraw</li> <li>• omawia uprawę warzyw i owoców na świecie</li> <li>• opisuje uprawę używek na świecie</li> <li>• opisuje warunki uprawy roślin przemysłowych i wymienia ich największych producentów</li> </ul>	ZP X.3	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe dotyczące problematyki rolniczej</li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• albumy, czasopisma, postery, fotografie o tematyce rolniczej</li> <li>• praca z tabelą – podział roślin uprawnych ze względu na cechy biologiczne oraz zastosowanie poszczególnych roślin uprawnych</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw na świecie</li> <li>• analiza mapy – rozmieszczenie upraw głównych zbóż na świecie</li> <li>• praca z infografiką – uprawy ryżu na świecie</li> <li>• analiza mapy – główne obszary upraw ryżu na świecie</li> <li>• analiza infografiki – warunki uprawy i najwięksi producenci pszenicy, kukurydzy,</li> </ul>

					<p>jęczmienia i żyta na świecie</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• praca z tekstem z podręcznika – uprawa roślin strączkowych</li> <li>• analiza infografiki – warunki uprawy i najwięksi producenci roślin bulwiastych i korzeniowych na świecie</li> <li>• analiza mapy – główne obszary uprawy roślin bulwiastych i korzeniowych na świecie</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – uprawa warzyw, owoców i używek</li> <li>• analiza infografiki – warunki uprawy i najwięksi producenci roślin przemysłowych na świecie</li> </ul>
39.	Główne obszary chowu zwierząt	<ul style="list-style-type: none"> <li>• chów a hodowla zwierząt</li> <li>• typy chowu zwierząt gospodarskich</li> <li>• podział zwierząt gospodarskich i kierunki ich chowu</li> <li>• rozmieszczenie i wielkość pogłównia zwierząt gospodarskich</li> <li>• czynniki wpływające na zróżnicowanie gatunkowe chowu zwierząt gospodarskich na świecie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia różnicę między chowem a hodowlą zwierząt</li> <li>• omawia typy chowu zwierząt gospodarskich</li> <li>• przedstawia podział zwierząt gospodarskich i kierunki ich chowu</li> <li>• opisuje chów bydła, owiec, trzody chlewnej i drobiu na świecie</li> <li>• wskazuje na mapie główne rejony chowu trzody chlewnej, bydła i owiec na świecie</li> <li>• podaje przybliżoną wielkość pogłównia bydła, owiec, trzody chlewnej i drobiu na świecie oraz wymienia państwa o największym pogłówniu tych zwierząt</li> <li>• omawia czynniki wpływające na zróżnicowanie gatunkowe chowu zwierząt gospodarskich na świecie</li> </ul>	ZP X.3	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe o tematyce rolniczej</li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• albumy, czasopisma, postery, fotografie o tematyce rolniczej</li> <li>• burza mózgów – różnice między chowem a hodowlą zwierząt</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – typy chowu zwierząt gospodarskich</li> <li>• analiza tabeli – podział zwierząt gospodarskich i kierunki ich chowu</li> <li>• praca z mapą – rozmieszczenie pogłównia trzody chlewnej, bydła i owiec na świecie</li> <li>• analiza wykresów – wielkość pogłównia bydła, owiec, trzody chlewnej i drobiu na świecie oraz państwa o największym pogłówniu tych zwierząt</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – czynniki wpływające na zróżnicowanie gatunkowe chowu zwierząt gospodarskich na świecie</li> </ul>
40.	Lasy na Ziemi. Gospodarka leśna	<ul style="list-style-type: none"> <li>• leśnictwo a gospodarka leśna</li> <li>• typy lasów</li> <li>• lesistość i wskaźnik lesistości</li> <li>• lesistość na świecie i w Polsce</li> <li>• funkcje lasów</li> <li>• gospodarowanie zasobami leśnymi</li> <li>• gospodarka rabunkowa, deforestacja</li> <li>• zasady zrównoważonej gospodarki leśnej i ochrony przyrody</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia różnice między leśnictwem a gospodarką leśną</li> <li>• charakteryzuje główne typy lasów</li> <li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>lesistość</i>, <i>wskaźnik lesistości</i></li> <li>• wskazuje na mapie państwa o największej i najmniejszej lesistości</li> <li>• opisuje przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika lesistości na świecie i w Polsce</li> <li>• wymienia funkcje lasów</li> <li>• przedstawia sposoby gospodarowania zasobami leśnymi</li> <li>• wymienia skutki rabunkowej gospodarki leśnej w wybranych regionach świata</li> <li>• uzasadnia konieczność racjonalnego gospodarowania zasobami leśnymi na świecie</li> <li>• rozumie zasady zrównoważonej gospodarki leśnej i ochrony przyrody</li> </ul>	ZP X.4 ZP X.5	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe o tematyce związanej z leśnictwem</li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• albumy, czasopisma, postery, fotografie o tematyce związanej z leśnictwem</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – różnice między leśnictwem a gospodarką leśną</li> <li>• burza mózgów – główne typy lasów</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>lesistość</i>, <i>wskaźnik lesistości</i></li> <li>• praca z mapą – przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika lesistości na świecie</li> <li>• analiza wykresu – lesistość w Polsce, jej zmiany i przestrzenne zróżnicowanie</li> <li>• mapa mentalna – funkcje lasów</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – sposoby gospodarowania zasobami leśnymi</li> <li>• portfolio – skutki rabunkowej gospodarki leśnej w wybranych regionach świata</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – potrzeba racjonalnego gospodarowania zasobami leśnymi na świecie</li> <li>• analiza infografiki – gospodarka leśna w Stanach Zjednoczonych jako przykład</li> </ul>

					zrównoważonej gospodarki leśnej i ochrony przyrody
41.	Rybacktwo	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rybacktwo, rybołówstwo, akwakultura, marikultura</li> <li>• rozmieszczenie najważniejszych łowisk na świecie</li> <li>• udział oceanów w światowych połowach</li> <li>• wielkość połowów i produkcji akwakulturowej na świecie</li> <li>• wzrost udziału akwakultury rybacktwo</li> <li>• wielkość połowów i produkcji akwakulturowej a równowaga ekosystemów wodnych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rybacktwo, rybołówstwo, akwakultura, marikultura</i></li> <li>• omawia udział oceanów w światowych połowach</li> <li>• wymienia najczęściej poławiane gatunki organizmów wodnych</li> <li>• wskazuje na mapie najważniejsze łowiska na świecie</li> <li>• opisuje wielkość połowów i produkcji akwakulturowej w wybranych krajach</li> <li>• omawia wzrost udziału akwakultury w rybacktwo</li> <li>• wskazuje na mapie nadmiernie eksploatowane łowiska</li> <li>• wyjaśnia, czym jest przetłowie</li> <li>• dostrzega związek między wielkością połowów i produkcji akwakulturowej a równowagą ekosystemów wodnych</li> </ul>	ZP X.6	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe związane z rybacktwo</li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• albumy, czasopisma, postery, fotografie o tematyce związanej z rybacktwo</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>rybacktwo, rybołówstwo, akwakultura, marikultura</i></li> <li>• praca z mapą – rozmieszczenie najważniejszych łowisk na świecie</li> <li>• analiza diagramu – udział oceanów w światowych połowach</li> <li>• analiza diagramu – najczęściej poławiane gatunki organizmów wodnych</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika i analiza wykresów – wielkość połowów i produkcji akwakulturowej na świecie</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – wzrost udziału akwakultury w rybacktwo</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – związek między wielkością połowów i produkcji akwakulturowej a równowagą ekosystemów wodnych</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>przetłowie</i></li> <li>• analiza mapy – nadmiernie eksploatowane łowiska</li> <li>• prezentacja – sposoby zapobiegania wyczerpywaniu się zasobów wód morskich i śródlądowych</li> </ul>
42.	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Rolnictwo, leśnictwo i rybacktwo</i> Test sprawdzający (Generator testów i sprawdzianów)				
<b>V. Przemysł</b>					
43.	Czynniki lokalizacji przemysłu	<ul style="list-style-type: none"> <li>• czynniki lokalizacji przemysłu</li> <li>• przyrodnicze czynniki lokalizacji przemysłu</li> <li>• lokalizacja przemysłu ze względu na stopień zależności od bazy surowcowej</li> <li>• techniczno-ekonomiczne czynniki lokalizacji przemysłu</li> <li>• korzyści i niekorzyści aglomeracji</li> <li>• deglomercja przemysłu</li> <li>• społeczno-polityczne czynniki lokalizacji przemysłu</li> <li>• behawioralne czynniki lokalizacji przemysłu</li> <li>• wpływ czynników lokalizacji przemysłu na wybrane działy przemysłu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia czynniki lokalizacji przemysłu na świecie</li> <li>• opisuje przyrodnicze czynniki lokalizacji przemysłu</li> <li>• omawia przymusową, związaną i swobodną lokalizację przemysłu oraz podaje przykłady każdej z nich</li> <li>• opisuje techniczno-ekonomiczne czynniki lokalizacji przemysłu</li> <li>• omawia korzyści i niekorzyści aglomeracji</li> <li>• wyjaśnia, na czym polega proces deglomercji przemysłu</li> <li>• opisuje społeczno-polityczne czynniki lokalizacji przemysłu</li> <li>• omawia behawioralne czynniki lokalizacji przemysłu</li> <li>• przedstawia wpływ czynników lokalizacji przemysłu na rozwój wybranych działów przemysłu i rozmieszczenie zakładów przemysłowych</li> <li>• omawia przyczyny zmian roli czynników lokalizacji przemysłu</li> <li>• opisuje zmiany roli czynników lokalizacji przemysłu</li> <li>• ocenia trafność lokalizacji wybranego zakładu przemysłowego w Polsce</li> </ul>	ZP XI.1	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe związane z przemysłem</li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• albumy, czasopisma, postery o tematyce przemysłowej</li> <li>• analiza schematu – przyrodnicze i pozapryrodnicze czynniki lokalizacji przemysłu na świecie</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – przyrodnicze czynniki lokalizacji przemysłu</li> <li>• analiza schematu – różnice między przymusową, związaną i swobodną lokalizacją przemysłu</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – znaczenie techniczno-ekonomicznych czynników lokalizacji przemysłu</li> <li>• burza mózgów – korzyści i niekorzyści aglomeracji</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – deglomercja przemysłu</li> </ul>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>• zmiany roli czynników lokalizacji przemysłu</li> <li>• trafność lokalizacji wybranego zakładu przemysłowego w Polsce</li> </ul>			<ul style="list-style-type: none"> <li>• praca z tekstem z podręcznika – znaczenie społeczno-politycznych czynników lokalizacji przemysłu</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – behawioralne czynniki lokalizacji przemysłu</li> <li>• analiza tabeli – wpływ czynników lokalizacji przemysłu na rozmieszczenie i rozwój wybranych działów przemysłu</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – przyczyny zmian roli czynników lokalizacji przemysłu</li> <li>• analiza infografiki – trafność lokalizacji wybranego zakładu przemysłowego w Polsce</li> </ul>
44. 45.	Przemysł tradycyjny i przemysł zaawansowanych technologii	<ul style="list-style-type: none"> <li>• działy przemysłu tradycyjnego i przemysłu zaawansowanych technologii (high-tech)</li> <li>• cechy przemysłu tradycyjnego i przemysłu high-tech</li> <li>• czynniki lokalizacji przemysłu tradycyjnego i przemysłu high-tech</li> <li>• zmiany znaczenia czynników lokalizacji przemysłu tradycyjnego i przemysłu zaawansowanych technologii w procesie rozwoju cywilizacyjnego</li> <li>• rozmieszczenie wybranych działów przemysłu tradycyjnego</li> <li>• rozmieszczenie przemysłu zaawansowanych technologii</li> <li>• skutki rozwoju nowoczesnego przemysłu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia działy przemysłu tradycyjnego i przemysłu zaawansowanych technologii</li> <li>• podaje cechy przemysłu tradycyjnego i przemysłu high-tech</li> <li>• omawia czynniki lokalizacji przemysłu tradycyjnego i przemysłu high-tech</li> <li>• porównuje czynniki lokalizacji przemysłu tradycyjnego z czynnikami lokalizacji przemysłu zaawansowanych technologii</li> <li>• opisuje zmiany znaczenia czynników lokalizacji przemysłu tradycyjnego i przemysłu zaawansowanych technologii w procesie rozwoju cywilizacyjnego</li> <li>• omawia rozmieszczenie wybranych działów przemysłu tradycyjnego</li> <li>• wskazuje na mapie główne ośrodki produkcji wyrobów tekstylnych i odzieży oraz produkcji metali</li> <li>• omawia rozmieszczenie przemysłu zaawansowanych technologii na świecie</li> <li>• wskazuje na mapie państwa o największym udziale produktów zaawansowanych technologii w eksporcie artykułów przemysłowych</li> <li>• wymienia ważniejsze ośrodki przemysłu high-tech i wskazuje je na mapie</li> <li>• omawia skutki rozwoju nowoczesnego przemysłu</li> </ul>	ZP XI.2 ZRXI.1	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe związane z przemysłem</li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• albumy, czasopisma, postery związane z problematyką gospodarczą</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – działy przemysłu tradycyjnego i przemysłu zaawansowanych technologii</li> <li>• analiza tabeli – cechy przemysłu tradycyjnego i przemysłu high-tech</li> <li>• analiza infografiki – czynniki lokalizacji przemysłu tradycyjnego i przemysłu high-tech</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – zmiany znaczenia czynników lokalizacji przemysłu tradycyjnego i przemysłu zaawansowanych technologii w procesie rozwoju cywilizacyjnego</li> <li>• analiza infografiki – rozmieszczenie wybranych działów przemysłu tradycyjnego</li> <li>• praca z mapą – główne ośrodki produkcji wyrobów tekstylnych i odzieży oraz produkcji metali</li> <li>• praca z mapą – rozmieszczenie przemysłu zaawansowanych technologii na świecie oraz ważniejsze ośrodki przemysłu high-tech</li> <li>• poster – wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na rozwój gospodarczy i jakość życia ludzi</li> </ul>
46. 47.	Zmiany w przemyśle na świecie	<ul style="list-style-type: none"> <li>• industrializacja, dezindustrializacja, reindustrializacja</li> <li>• przyczyny dezindustrializacji</li> <li>• przebieg i skutki dezindustrializacji</li> <li>• rola reindustrializacji w gospodarce</li> <li>• industrializacja, dezindustrializacja i reindustrializacja w Polsce</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>industrializacja, dezindustrializacja, reindustrializacja</i></li> <li>• omawia przyczyny dezindustrializacji</li> <li>• opisuje przebieg i skutki dezindustrializacji</li> <li>• omawia rolę procesów reindustrializacji w gospodarce</li> <li>• opisuje przebieg procesów industrializacji, dezindustrializacji i reindustrializacji w Polsce</li> </ul>	ZP XI.3	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi oraz łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe związane z przemysłem</li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• albumy, czasopisma, postery związane z problematyką gospodarczą</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>industrializacja, dezindustrializacja, reindustrializacja</i></li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – przyczyny dezindustrializacji</li> <li>• mapa mentalna – przebieg i skutki dezindustrializacji w wybranych państwach świata</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – rola reindustrializacji w gospodarce</li> </ul>

					<ul style="list-style-type: none"> <li>• analiza infografiki – przebieg industrializacji, dezindustrializacji i reindustrializacji w Polsce</li> </ul>
48. 49.	Obszary koncentracji przemysłu	<ul style="list-style-type: none"> <li>• czynniki koncentracji przemysłu</li> <li>• formy koncentracji przemysłu</li> <li>• rodzaje okręgów przemysłowych i ich przykłady na świecie</li> <li>• rozmieszczenie okręgów przemysłowych na świecie i w Polsce</li> <li>• etapy rozwoju okręgu przemysłowego</li> <li>• ośrodki i okręgi przemysłowe w Polsce</li> <li>• formy koncentracji przemysłu high-tech</li> <li>• czynniki warunkujące powstanie technopolii</li> <li>• wybrane technopolie na świecie</li> <li>• klastry i ich rola w budowie gospodarki opartej na wiedzy</li> <li>• zmiany struktury przestrzennej przemysłu tradycyjnego i przemysłu zaawansowanych technologii na świecie i w Polsce</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia czynniki koncentracji przemysłu</li> <li>• przedstawia formy koncentracji przemysłu</li> <li>• omawia różnice między ośrodkiem przemysłowym a okręgiem przemysłowym</li> <li>• wymienia rodzaje okręgów przemysłowych i podaje ich przykłady na świecie</li> <li>• wskazuje na mapie ważniejsze okręgi przemysłowe i omawia ich rozmieszczenie na świecie</li> <li>• omawia etapy rozwoju okręgu przemysłowego</li> <li>• wskazuje na mapie Polski okręgi przemysłowe i omawia rozmieszczenie ośrodków przemysłowych</li> <li>• opisuje formy koncentracji przemysłu high-tech</li> <li>• omawia czynniki warunkujące powstanie technopolii</li> <li>• opisuje wybrane technopolie na świecie</li> <li>• wyjaśnia, czym są klastry, i omawia ich rolę w budowie gospodarki opartej na wiedzy</li> <li>• prezentuje zmiany struktury przestrzennej przemysłu tradycyjnego i przemysłu zaawansowanych technologii na świecie i w Polsce</li> </ul>	ZRXI.2 ZR XI.3	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe związane z przemysłem</li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• albumy, czasopisma, postery związane z problematyką gospodarczą</li> <li>• burza mózgów – czynniki koncentracji przemysłu</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – formy koncentracji przemysłu</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – różnice między ośrodkiem przemysłowym a okręgiem przemysłowym</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – rodzaje okręgów przemysłowych</li> <li>• praca z mapą – rozmieszczenie przestrzenne okręgów przemysłowych na świecie</li> <li>• analiza schematu – etapy rozwoju okręgu przemysłowego</li> <li>• praca z mapą – rozmieszczenie ośrodków i okręgów przemysłowych w Polsce</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – formy koncentracji przemysłu high-tech</li> <li>• analiza schematu – czynniki warunkujące powstanie technopolii</li> <li>• analiza tabeli – charakterystyka wybranych technopolii na świecie</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – wyjaśnienie, czym są klastry, i jaka jest ich rola w budowie gospodarki opartej na wiedzy</li> <li>• prezentacja multimedialna – zmiany struktury przestrzennej przemysłu tradycyjnego i przemysłu zaawansowanych technologii na świecie i w Polsce</li> </ul>
50.	Budownictwo	<ul style="list-style-type: none"> <li>• budownictwo</li> <li>• czynniki rozwoju budownictwa</li> <li>• rola budownictwa w gospodarce</li> <li>• udział budownictwa w strukturze zatrudnienia</li> <li>• wpływ stylu budownictwa na krajobraz</li> <li>• oblicza budownictwa na świecie i w Polsce</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie terminu <i>budownictwo</i></li> <li>• omawia czynniki rozwoju budownictwa</li> <li>• przedstawia rolę budownictwa w gospodarce</li> <li>• analizuje na podstawie mapy udział budownictwa w strukturze zatrudnienia na świecie i w Polsce</li> <li>• prezentuje argumenty przemawiające za potrzebą zharmonizowania stylu budownictwa z istniejącym krajobrazem</li> <li>• przedstawia różne oblicza budownictwa na świecie i w Polsce</li> </ul>	ZR XI.4 ZR XI.5	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe związane z budownictwem</li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• albumy, czasopisma, postery związane z problematyką gospodarczą</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>budownictwo</i></li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – czynniki rozwoju budownictwa</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – rola budownictwa w gospodarce</li> <li>• analiza wykresu i mapy – prawidłowości przestrzenne udziału budownictwa w strukturze zatrudnienia</li> <li>• burza mózgów – argumenty przemawiające za potrzebą zharmonizowania stylu budownictwa z krajobrazem</li> <li>• prezentacja – różne oblicza budownictwa na świecie i w Polsce</li> </ul>

51.	Źródła energii i bilans energetyczny	<ul style="list-style-type: none"> <li>nieodnawialne i odnawialne źródła energii</li> <li>surowce energetyczne</li> <li>najwięksi producenci surowców energetycznych na świecie</li> <li>skutki rosnącego zapotrzebowania na energię</li> <li>odnawialne źródła energii</li> <li>bilans energetyczny świata i jego zmiany w ciągu ostatnich 200 lat</li> <li>bilans energetyczny Polski</li> <li>działania podejmowane na rzecz ograniczenia tempa wzrostu zużycia energii</li> <li>produkcja energii elektrycznej z odpadów</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia nieodnawialne i odnawialne źródła energii</li> <li>charakteryzuje surowce energetyczne</li> <li>opisuje na podstawie mapy wydobycie surowców energetycznych na świecie</li> <li>wymienia ważniejsze zagłębia i ośrodki wydobycia surowców energetycznych na świecie</li> <li>wymienia największych producentów surowców energetycznych na świecie</li> <li>omawia skutki rosnącego zapotrzebowania na energię</li> <li>opisuje odnawialne źródła energii</li> <li>przedstawia bilans energetyczny świata i jego zmiany w ciągu ostatnich 200 lat</li> <li>określa udział poszczególnych źródeł energii w bilansie energetycznym świata</li> <li>omawia bilans energetyczny Polski</li> <li>wymienia działania podejmowane na rzecz ograniczenia tempa wzrostu zużycia energii</li> <li>wyjaśnia, w jaki sposób pozyskuje się energię z odpadów</li> </ul>	ZP XI.4 ZP XI.5	<ul style="list-style-type: none"> <li>podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>mapy tematyczne</li> <li>roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe związane z energetyką</li> <li>plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>albumy, czasopisma, postery związane z problematyką gospodarczą</li> <li>praca ze schematem – odnawialne i nieodnawialne źródła energii na świecie</li> <li>burza mózgów – nieodnawialne źródła energii</li> <li>praca z mapą – wydobycie surowców energetycznych, ważniejsze zagłębia i ośrodki wydobycia</li> <li>analiza diagramów – najwięksi producenci surowców energetycznych na świecie</li> <li>praca z tekstem z podręcznika – skutki rosnącego zapotrzebowania na energię</li> <li>burza mózgów – odnawialne źródła energii</li> <li>praca z tekstem z podręcznika – odnawialne źródła energii</li> <li>analiza wykresu – bilans energetyczny świata i jego zmiany na przestrzeni 200 lat</li> <li>dyskusja dydaktyczna – udział poszczególnych źródeł energii w bilansie energetycznym świata</li> <li>analiza infografiki – bilans energetyczny Polski</li> <li>poster – działania podejmowane na rzecz ograniczenia tempa wzrostu zużycia energii</li> <li>burza mózgów – <i>Co mogę zrobić, aby ograniczyć zużycie energii elektrycznej?</i></li> <li>praca z infografiką – pozyskiwanie energii z odpadów na przykładzie Szwecji</li> </ul>
52.	Produkcja i zużycie energii elektrycznej	<ul style="list-style-type: none"> <li>znaczenie energii elektrycznej</li> <li>produkcja energii elektrycznej na świecie</li> <li>główni producenci i konsumenci energii elektrycznej</li> <li>wielkość produkcji energii elektrycznej przypadającej na 1 osobę na świecie</li> <li>energetyka oparta na nieodnawialnych i odnawialnych źródłach energii</li> <li>typy elektrowni</li> <li>struktura produkcji energii elektrycznej w Polsce oraz w wybranych krajach Europy i świata</li> <li>zmiany w strukturze zużycia energii elektrycznej</li> <li>struktura produkcji energii</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>omawia gospodarcze znaczenie energii elektrycznej</li> <li>przedstawia wielkość produkcji energii elektrycznej na świecie, jej strukturę oraz głównych producentów i konsumentów energii elektrycznej</li> <li>porównuje na podstawie mapy wielkość produkcji energii elektrycznej przypadającej na jednego mieszkańca w wybranych państwach świata</li> <li>charakteryzuje energetykę opartą na nieodnawialnych i odnawialnych źródłach energii</li> <li>wymienia typy elektrowni</li> <li>przedstawia strukturę produkcji energii elektrycznej według typów elektrowni w Polsce i w wybranych krajach świata</li> <li>porównuje strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce ze strukturą produkcji energii elektrycznej w wybranych krajach Europy i świata</li> <li>charakteryzuje prawidłowości w zakresie zmian udziału źródeł odnawialnych w strukturze zużycia energii</li> <li>przedstawia związek między strukturą produkcji energii elektrycznej a bezpieczeństwem energetycznym kraju</li> <li>omawia zalety i wady wybranych typów elektrowni</li> </ul>	ZP XI.5 ZP XI.6	<ul style="list-style-type: none"> <li>podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>mapy tematyczne</li> <li>roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe związane z energetyką</li> <li>plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>albumy, czasopisma, postery związane z problematyką gospodarczą</li> <li>burza mózgów – gospodarcze znaczenie energii elektrycznej</li> <li>analiza infografiki – wielkość i struktura produkcji energii elektrycznej na świecie, główni producenci i konsumenci energii elektrycznej</li> <li>praca z mapą – produkcja energii elektrycznej przypadającej na jednego mieszkańca na świecie</li> <li>dyskusja dydaktyczna – energetyka oparta na nieodnawialnych i odnawialnych źródłach energii</li> <li>praca ze schematem – typy elektrowni</li> <li>analiza danych statystycznych – struktura produkcji energii elektrycznej według typów elektrowni w wybranych krajach</li> <li>analiza porównawcza – struktura produkcji energii elektrycznej w Polsce a struktura produkcji energii elektrycznej w wybranych krajach</li> </ul>



		<p>elektrycznej a bezpieczeństwo energetyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zalety i wady wybranych typów elektrowni</li> </ul>			<ul style="list-style-type: none"> <li>• analiza wykresu – zmiany udziału źródeł odnawialnych w strukturze zużycia energii w wybranych krajach</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – związek między strukturą produkcji energii elektrycznej a bezpieczeństwem energetycznym kraju</li> <li>• mapa mentalna - zalety i wady wybranych typów elektrowni</li> </ul>
53.	Energetyka jądrowa	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozwój energetyki jądrowej</li> <li>• energetyka jądrowa na świecie</li> <li>• znaczenie energetyki jądrowej na świecie</li> <li>• przyczyny i skutki rozwoju energetyki jądrowej</li> <li>• plany rozwoju energetyki jądrowej w Polsce</li> <li>• potrzeba społecznej debaty dotyczącej rozwoju energetyki jądrowej w Polsce</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia rozwój energetyki jądrowej na świecie</li> <li>• wskazuje na mapie państwa produkujące energię jądrową i omawia jej udział w całkowitej produkcji energii elektrycznej danego kraju</li> <li>• wymienia kraje produkujące najwięcej energii jądrowej na świecie</li> <li>• wskazuje na mapie państwa, w których rozpoczęto budowę elektrowni jądrowych lub rozważano ich budowę</li> <li>• omawia znaczenie energetyki jądrowej na świecie</li> <li>• omawia przyczyny i skutki rozwoju energetyki jądrowej</li> <li>• opisuje plany rozwoju energetyki jądrowej w Polsce</li> <li>• uzasadnia potrzebę społecznej debaty dotyczącej rozwoju energetyki jądrowej w Polsce</li> </ul>	ZP XI.7	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe związane z energetyką jądrową</li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• albumy, czasopisma, postery związane z problematyką gospodarczą</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika i wykresem – rozwój energetyki jądrowej na świecie</li> <li>• analiza mapy – państwa wytwarzające energię jądrową oraz kraje, w których zaczęto lub rozważano budowę elektrowni jądrowych</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – znaczenie energetyki jądrowej na świecie</li> <li>• analiza wykresu – państwa produkujące najwięcej energii jądrowej na świecie</li> <li>• mapa mentalna – przyczyny i skutki rozwoju energetyki jądrowej</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – plany rozwoju energetyki jądrowej w Polsce</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – potrzeba społecznej debaty dotyczącej rozwoju energetyki atomowej w Polsce</li> </ul>
54.	<p>Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Przemysł</i>  Test sprawdzający (Generator testów i sprawdzianów)</p>				
<h2>VI. Usługi</h2>					
55.	Zróżnicowanie usług na świecie	<ul style="list-style-type: none"> <li>• różne systemy klasyfikacji usług</li> <li>• usługi podstawowe i wyspecjalizowane</li> <li>• stopień zaspokojenia zapotrzebowania na poszczególne rodzaje usług w państwach o różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego</li> <li>• fazy rozwoju cywilizacyjnego a znaczenie usług</li> <li>• struktura sektora usługowego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• klasyfikuje usługi według różnych systemów</li> <li>• omawia usługi podstawowe i wyspecjalizowane</li> <li>• analizuje stopień zaspokojenia zapotrzebowania na poszczególne rodzaje usług w zależności od poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego kraju</li> <li>• omawia zmiany znaczenia usług w zależności od fazy rozwoju cywilizacyjnego</li> <li>• porównuje strukturę zatrudnienia w sektorze usługowym w Polsce ze strukturą zatrudnienia w usługach na świecie i w wybranych krajach</li> </ul>	ZP XII.1 ZP XII.2	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe związane z problematyką usługową</li> <li>• albumy, czasopisma, postery, fotografie związane z problematyką usługową</li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• burza mózgów – klasyfikacja usług</li> <li>• analiza porównawcza – usługi podstawowe i usługi wyspecjalizowane</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – stopień zaspokojenia zapotrzebowania na usługi w państwach o różnym poziomie rozwoju gospodarczego</li> <li>• analiza infografiki – zmiany znaczenia usług w zależności od fazy rozwoju cywilizacyjnego</li> <li>• analiza wykresu – zatrudnienie w sektorze usługowym w Polsce a struktura zatrudnienia w usługach na świecie i w wybranych krajach</li> </ul>

56. 57.	Transport	<ul style="list-style-type: none"> <li>rodzaje transportu</li> <li>infrastruktura transportowa</li> <li>uwarunkowania rozwoju transportu</li> <li>czynniki rozwoju transportu w Polsce</li> <li>transport samochodowy</li> <li>zróźnicowanie gęstości sieci dróg kołowych na świecie</li> <li>transport kolejowy</li> <li>prawidłowości dotyczące zróźnicowania gęstości sieci kolejowej na świecie</li> <li>transport morski</li> <li>transport wodny śródlądowy</li> <li>transport lotniczy</li> <li>transport przesyłowy</li> <li>wady i zalety poszczególnych rodzajów transportu</li> <li>udział poszczególnych rodzajów transportu w strukturze przewozów</li> <li>znaczenie transportu w rozwoju społeczno-gospodarczym świata</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia rodzaje transportu</li> <li>opisuje elementy infrastruktury transportowej</li> <li>wymienia przyrodnicze i społeczno-ekonomiczne czynniki warunkujące rozwój transportu</li> <li>opisuje czynniki rozwoju transportu w Polsce</li> <li>omawia znaczenie transportu samochodowego</li> <li>analizuje długość i gęstość dróg kołowych oraz liczbę samochodów przypadających na jednego mieszkańca w wybranych krajach</li> <li>wskazuje na mapiekraje i regiony o największej gęstości sieci drogowej na świecie</li> <li>omawia znaczenie transportu kolejowego</li> <li>analizuje długość i gęstość sieci kolejowej w wybranych krajach</li> <li>wskazuje na mapie kraje i regiony o największej gęstości linii kolejowych</li> <li>omawia znaczenie transportu morskiego oraz wodnego śródlądowego na świecie i w wybranych krajach</li> <li>omawia znaczenie transportu lotniczego</li> <li>omawia znaczenie transportu przesyłowego</li> <li>przedstawia wady i zalety poszczególnych rodzajów transportu</li> <li>porównuje strukturę przewozów w Polsce ze strukturą przewozów w wybranych krajach</li> <li>wyjaśnia znaczenie transportu w rozwoju społeczno-gospodarczym świata</li> <li>omawia zmiany roli poszczególnych rodzajów transportu wraz z rozwojem społeczno-gospodarczym kraju</li> </ul>	ZP XII.3 ZP XII.4 ZR XII.1	<ul style="list-style-type: none"> <li>podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>mapy tematyczne</li> <li>roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe związane z problematyką transportową</li> <li>albumy, czasopisma, postery, fotografie związane z problematyką transportową</li> <li>plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>burza mózgów – rodzaje transportu</li> <li>dyskusja dydaktyczna – zróźnicowanie infrastruktury transportowej na świecie</li> <li>dyskusja dydaktyczna – przyrodnicze i społeczno-ekonomiczne czynniki rozwoju transportu</li> <li>analiza infografiki – czynniki rozwoju transportu w Polsce</li> <li>praca z wykresami i mapą – znaczenie transportu samochodowego, długość i gęstość sieci dróg kołowych oraz liczba samochodów przypadających na jednego mieszkańca w Polsce i wybranych krajach</li> <li>analiza wykresu i mapy – znaczenie transportu kolejowego oraz długość i gęstość sieci kolejowej w Polsce i wybranych krajach</li> <li>praca z tekstem z podręcznika oraz wykresem – znaczenie transportu morskiego</li> <li>praca z tekstem z podręcznika – znaczenie transportu wodnego śródlądowego</li> <li>praca z tekstem z podręcznika i analiza wykresów – znaczenie transportu samolotowego</li> <li>praca z tekstem z podręcznika – znaczenie transportu przesyłowego</li> <li>analiza SWOT – zalety i wady różnych rodzajów transportu</li> <li>analiza diagramów – struktura przewozów w Polsce a struktura przewozów w wybranych krajach świata</li> <li>prezentacja multimedialna – znaczenie poszczególnych rodzajów transportu w rozwoju społeczno-gospodarczym świata</li> <li>dyskusja dydaktyczna – zmiany roli poszczególnych rodzajów transportu wraz z rozwojem społeczno-gospodarczym kraju</li> </ul>
58.	łączność	<ul style="list-style-type: none"> <li>łączność</li> <li>podział łączności</li> <li>miejsce łączności w PKD</li> <li>rozwój łączności</li> <li>rozwój telefonii i jej rozwój</li> <li>rozwój telekomunikacji komputerowej</li> <li>zróźnicowanie dostępu do internetu na świecie</li> <li>rola łączności w światowej gospodarce</li> <li>rola telekomunikacji w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia znaczenie terminu <i>łączność</i></li> <li>przedstawia podział łączności</li> <li>omawia miejsce łączności w PKD</li> <li>opisuje rozwój łączności</li> <li>omawia rozwój telefonii i jej rodzaje</li> <li>analizuje na podstawie mapy przestrzenne zróźnicowanie liczby telefonów komórkowych przypadających na 100 mieszkańców na świecie</li> <li>omawia rozwój telekomunikacji komputerowej</li> <li>analizuje na podstawie mapy dostęp do internetu na świecie</li> <li>opisuje znaczenie łączności w światowej gospodarce</li> <li>wyjaśnia znaczenie terminów: <i>społeczeństwo informacyjne</i>, <i>wykluczenie cyfrowe</i></li> <li>omawia rolę telekomunikacji w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego</li> </ul>	ZP XII.3 ZR XII.2	<ul style="list-style-type: none"> <li>podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>mapy tematyczne</li> <li>roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe związane z problematyką łączności</li> <li>albumy, czasopisma, postery, fotografie związane z problematyką łączności</li> <li>plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>łączność</i></li> <li>burza mózgów – podział łączności</li> <li>praca z tekstem z podręcznika – miejsce łączności w PKD</li> <li>dyskusja dydaktyczna – rozwój łączności</li> <li>analiza wykresów i mapy – rozwój telefonii i jej zróźnicowanie na świecie</li> <li>praca z wykresem – rozwój telekomunikacji komputerowej</li> <li>analiza mapy – prawidłowości w zakresie zróźnicowania dostępu do internetu</li> </ul>

					<p>na świecie</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• poster – znaczenie łączności w światowej gospodarce</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>społeczeństwo informacyjne</i>, <i>wykluczenie cyfrowe</i></li> <li>• dyskusja dydaktyczna – rola telekomunikacji w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego</li> </ul>
59.	<p>Społeczeństwo informacyjne. Gospodarka oparta na wiedzy</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• kształtowanie się społeczeństwa informacyjnego</li> <li>• pozytywne i negatywne skutki kształtowania się społeczeństwa informacyjnego</li> <li>• cechy gospodarki opartej na wiedzy</li> <li>• czynniki wpływające na innowacyjność i rozwój gospodarki opartej na wiedzy</li> <li>• znaczenie kapitału ludzkiego w rozwoju gospodarki opartej na wiedzy</li> <li>• inkubatory przedsiębiorczości i akceleratory biznesu jako wsparcie start-upów</li> <li>• Europejski Ranking Innowacyjności</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• opisuje kształtowanie się społeczeństwa informacyjnego</li> <li>• wymienia przejawy kształtowania się społeczeństwa informacyjnego</li> <li>• przedstawia pozytywne i negatywne skutki kształtowania się społeczeństwa informacyjnego</li> <li>• omawia cechy gospodarki opartej na wiedzy</li> <li>• przedstawia czynniki wpływające na innowacyjność i rozwój gospodarki opartej na wiedzy</li> <li>• omawia znaczenie kapitału ludzkiego w rozwoju gospodarki opartej na wiedzy</li> <li>• wyjaśnia, na czym polega wsparcie udzielane młodym, innowacyjnym przedsiębiorstwom – start-upom przez inkubatory przedsiębiorczości i akceleratory biznesu</li> <li>• analizuje na podstawie mapy zróżnicowanie poziomu innowacyjności gospodarek państw UE według Europejskiego Rankingu Innowacyjności</li> </ul>	<p>ZP IX.4 ZP IX.5 ZP IX.6</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – kształtowanie się społeczeństwa informacyjnego</li> <li>• burza mózgów – przejawy kształtowania się społeczeństwa informacyjnego</li> <li>• analiza SWOT – pozytywne i negatywne skutki kształtowania się społeczeństwa informacyjnego</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – cechy gospodarki opartej na wiedzy</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – czynniki wpływające na rozwój gospodarki opartej na wiedzy</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>kapitał ludzki</i></li> <li>• burza mózgów – znaczenie kapitału ludzkiego w rozwoju gospodarki opartej na wiedzy</li> <li>• analiza mapy – zróżnicowanie poziomu innowacyjności gospodarek państw UE</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – rola inkubatorów przedsiębiorczości i akceleratorów biznesu we wspieraniu innowacyjności gospodarki</li> </ul>
60. 61.	<p>Usługi edukacyjne i finansowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wpływ poziomu edukacji na rozwój społeczno-gospodarczy kraju</li> <li>• znaczenie kształcenia ustawicznego</li> <li>• nakłady na prace badawczo-rozwojowe w krajach wysoko rozwiniętych</li> <li>• usługi bankowe i ich znaczenie w rozwoju społeczno-gospodarczym świata</li> <li>• największe banki świata</li> <li>• rola giełd w światowym systemie finansowym i gospodarce państw</li> <li>• usługi ubezpieczeniowe</li> <li>• główne centra finansowe na świecie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia wpływ poziomu edukacji na rozwój społeczno-gospodarczy kraju</li> <li>• analizuje związek między wydatkami państwa na edukację a poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego kraju</li> <li>• wskazuje na mapie państwa, w których liczba uczniów przypadających na jednego nauczyciela jest najniższa i te, w których jest ona najwyższa</li> <li>• wyjaśnia znaczenie kształcenia ustawicznego</li> <li>• wykazuje związek między nakładami na prace badawczo-rozwojowe a poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego państwa</li> <li>• wymienia państwa o największych nakładach na działalność badawczo-rozwojową</li> <li>• omawia znaczenie usług bankowych w rozwoju społeczno-gospodarczym świata</li> <li>• wymienia największe banki świata</li> <li>• omawia rolę giełd w światowym systemie finansowym i gospodarce państw</li> <li>• opisuje wpływ usług ubezpieczeniowych na życie człowieka</li> <li>• wymienia czynniki sprzyjające funkcjonowaniu centrów finansowych</li> <li>• wskazuje na mapie główne centra finansowe na świecie</li> </ul>	<p>ZP XII.3 ZR XII.3 ZR XII.4</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe związane z problematyką usługową</li> <li>• albumy, czasopisma, plakaty, fotografie związane z problematyką usługową</li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – wpływ poziomu edukacji na rozwój społeczno-gospodarczy kraju</li> <li>• analiza wykresu – wydatki państwa na edukację w wybranych krajach</li> <li>• analiza mapy – liczba uczniów przypadających na jednego nauczyciela w szkołach podstawowych w wybranych krajach</li> <li>• burza mózgów – znaczenie kształcenia ustawicznego</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – państwa o największych nakładach na działalność badawczo-rozwojową</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – znaczenie usług bankowych w rozwoju społeczno-gospodarczym świata</li> <li>• analiza tabeli – największe banki świata</li> </ul>

					<ul style="list-style-type: none"> <li>• praca z infografiką – rola giełd w światowym systemie finansowym i gospodarce państw</li> <li>• mapa mentalna – wpływ usług ubezpieczeniowych na życie człowieka</li> <li>• prezentacja multimedialna – główne centra finansowe na świecie</li> </ul>
62. 63.	Handel międzynarodowy	<ul style="list-style-type: none"> <li>• handel międzynarodowy, eksport, import, reeksport, bilans handlowy</li> <li>• przedmioty handlu międzynarodowego</li> <li>• Światowa Organizacja Handlu (WTO)</li> <li>• rozwój handlu międzynarodowego</li> <li>• handel międzynarodowy na świecie</li> <li>• zróżnicowanie struktury towarowej handlu międzynarodowego</li> <li>• rola usług w handlu międzynarodowym</li> <li>• międzynarodowy przepływ kapitału</li> <li>• kierunki międzynarodowej wymiany towarowej</li> <li>• znaczenie wymiany handlowej w rozwoju społeczno-gospodarczym świata</li> <li>• miejsce Polski w handlu międzynarodowym</li> <li>• struktura handlu zagranicznego Polski</li> <li>• zasady sprawiedliwego handlu</li> <li>• Światowa Organizacja Sprawiedliwego Handlu (WFTO)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>handel międzynarodowy, eksport, import, reeksport, bilans handlowy</i></li> <li>• wymienia przedmioty handlu międzynarodowego</li> <li>• omawia cele Światowej Organizacji Handlu</li> <li>• opisuje czynniki wpływające na rozwój handlu międzynarodowego</li> <li>• analizuje handel międzynarodowy w ujęciu globalnym: podaje wartość światowych obrotów handlu międzynarodowego, opisuje strukturę towarową, wymienia najważniejszych eksporterów i importerów</li> <li>• omawia na podstawie mapy zróżnicowanie przestrzenne obrotów handlu zagranicznego</li> <li>• przedstawia zróżnicowanie struktury towarowej handlu zagranicznego w wybranych państwach</li> <li>• omawia rolę usług w handlu międzynarodowym</li> <li>• wyjaśnia, na czym polega przepływ kapitału między państwami</li> <li>• opisuje kierunki międzynarodowej wymiany towarowej</li> <li>• przedstawia znaczenie wymiany handlowej w rozwoju społeczno-gospodarczym świata</li> <li>• omawia miejsce Polski w handlu międzynarodowym</li> <li>• wymienia głównych partnerów handlowych Polski</li> <li>• opisuje strukturę towarową handlu zagranicznego Polski</li> <li>• wymienia zasady sprawiedliwego handlu i wyjaśnia ich znaczenie</li> <li>• przedstawia główne założenia działalności Światowej Organizacji Sprawiedliwego Handlu</li> </ul>	ZP IX.3	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>handel międzynarodowy, eksport, import, reeksport, bilans handlowy</i></li> <li>• praca ze schematem – przedmioty handlu międzynarodowego</li> <li>• analiza infografiki – cele Światowej Organizacji Handlu</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – czynniki wpływające na rozwój handlu międzynarodowego</li> <li>• analiza infografiki – handel międzynarodowy na świecie</li> <li>• praca z mapą – zróżnicowanie przestrzenne obrotów handlu zagranicznego</li> <li>• analiza danych statystycznych – bilans handlowy wybranych państw</li> <li>• praca z wykresem – zróżnicowanie struktury towarowej handlu zagranicznego w wybranych państwach</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – rola usług w handlu międzynarodowym</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – międzynarodowy przepływ kapitału</li> <li>• analiza tabeli – kierunki międzynarodowej wymiany towarowej</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – miejsce Polski w handlu międzynarodowym</li> <li>• analiza wykresów – struktura geograficzna i towarowa handlu zagranicznego Polski</li> <li>• mapa mentalna – zasady sprawiedliwego handlu</li> <li>• analiza infografiki – założenia Światowej Organizacji Sprawiedliwego Handlu</li> </ul>
64.	Rozwój turystyki na świecie	<ul style="list-style-type: none"> <li>• turystyka</li> <li>• rodzaje turystyki</li> <li>• rozwój turystyki</li> <li>• przyczyny i skutki rozwoju turystyki</li> <li>• znaczenie usług turystycznych w rozwoju społeczno-gospodarczym świata</li> <li>• usługi turystyczne w Polsce</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie terminu <i>turystyka</i></li> <li>• przedstawia rodzaje turystyki</li> <li>• omawia rozwój ruchu turystycznego na świecie</li> <li>• przedstawia przyczyny i skutki rozwoju turystyki</li> <li>• wyjaśnia znaczenie usług turystycznych w rozwoju społeczno-gospodarczym świata</li> <li>• omawia znaczenie usług turystycznych w polskiej gospodarce</li> </ul>	ZP XII.3 ZR XII.5	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe</li> <li>• albumy, czasopisma, postery, fotografie dotyczące turystyki</li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>turystyka</i></li> <li>• burza mózgów – rodzaje turystyki</li> <li>• analiza wykresów – ruch turystyczny na świecie według regionów i środków</li> </ul>

					<ul style="list-style-type: none"> <li>transportu</li> <li>praca z infografiką – przyczyny i skutki rozwoju turystyki na świecie</li> <li>dyskusja dydaktyczna– znaczenie usług turystycznych w rozwoju społeczno-gospodarczym świata</li> <li>prezentacja– znaczenie usług turystycznych w Polsce</li> </ul>
65. 66.	Regiony turystyczne świata	<ul style="list-style-type: none"> <li>czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną</li> <li>atrakcyjność turystyczna regionów świata</li> <li>ograniczenia w rozwoju turystyki</li> <li>rola turystyki w światowej gospodarce</li> <li>wartości przestrzeni miejsc świętych</li> <li>miejsca pielgrzymkowe na świecie i w Polsce</li> <li>ważniejsze ośrodki pielgrzymkowe w Polsce</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną</li> <li>opisuje atrakcyjność turystycznąposzczególnych regionów świata</li> <li>omawia udział poszczególnych regionów świata w ogólnej liczbie przyjazdów turystycznych</li> <li>przedstawia ograniczenia w rozwoju turystyki</li> <li>omawia rolę turystyki w światowej gospodarce</li> <li>wskazuje na mapie kraje o najwyższym udziale turystyki w PKB</li> <li>omawia znaczenie miejsc świętych dla wyznawców poszczególnych religii</li> <li>wskazuje na mapie najważniejsze miejsca pielgrzymkowe na świecie</li> <li>wskazuje na mapie ważniejsze ośrodki pielgrzymkowe w Polsce</li> </ul>	ZP XII.5 ZR XII.6 ZR XII.7	<ul style="list-style-type: none"> <li>podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>mapy tematyczne</li> <li>roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe</li> <li>albumy, czasopisma, postery, fotografie dotyczące turystyki</li> <li>plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>praca ze schematem – czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną</li> <li>prezentacja – walory turystyczne regionów świata</li> <li>analiza diagramu – udział poszczególnych regionów świata w przyjazdach turystycznych</li> <li>burza mózgów – ograniczenia w rozwoju turystyki</li> <li>praca z infografiką – rola turystyki w światowej gospodarce</li> <li>analiza mapy – państwa o największym i najmniejszym udziale turystyki w PKB</li> <li>praca z infografiką – miejsca pielgrzymkowe na świecie i w Polsce oraz znaczenie miejsc świętych dla wyznawców poszczególnych religii</li> </ul>
67.	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Usługi</i> Test sprawdzający (Generator testów i sprawdzianów)				
<b>VII. Wpływ człowieka na środowisko</b>					
68.	Konflikt w relacji człowiek – środowisko przyrodnicze	<ul style="list-style-type: none"> <li>środowisko przyrodnicze, środowisko geograficzne, antropopresja</li> <li>konflikt interesów w relacjach człowiek – środowisko przyrodnicze</li> <li>przykłady konfliktów ekologicznych</li> <li>zrównoważony rozwój</li> <li>zasady zrównoważonego rozwoju</li> <li>cele zrównoważonego rozwoju</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia znaczenie terminów:<i>środowisko przyrodnicze, środowisko geograficzne, antropopresja</i></li> <li>dostrzega konflikt interesów w relacjach człowiek – środowisko przyrodnicze</li> <li>wymienia przyczyny nasilania się konfliktu człowiek – środowisko przyrodnicze</li> <li>podaje przykłady konfliktów ekologicznych</li> <li>wyjaśnia, na czym polega zrównoważony rozwój</li> <li>omawia najważniejsze zasady zrównoważonego rozwoju</li> <li>wymienia cele zrównoważonego rozwoju</li> <li>wymienia międzynarodowe dokumenty dotyczące zrównoważonego rozwoju</li> </ul>	ZP XIII.8 ZP XIII.10	<ul style="list-style-type: none"> <li>podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>mapy tematyczne</li> <li>roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe</li> <li>plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia pojęć:<i>środowisko przyrodnicze, środowiskogeograficzne, antropopresja</i></li> <li>burza mózgów – konflikt interesów w relacjach człowiek – środowisko przyrodnicze</li> <li>analiza schematu – przyczyny nasilania się konfliktu człowiek – środowisko przyrodnicze</li> <li>analiza infografiki – przykłady konfliktów ekologicznych</li> <li>praca z tekstem z podręcznika – zrównoważony rozwój</li> <li>praca z tekstem z podręcznika – międzynarodowe dokumenty dotyczące zrównoważonego rozwoju</li> <li>analiza tekstu źródłowego – zasady zrównoważonego rozwoju</li> <li>analiza infografiki – cele zrównoważonego rozwoju</li> <li>metaplan – racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego</li> <li>burza mózgów – konflikty ekologiczne i ich przyczyny w moim regionie</li> </ul>

69. 70.	Wpływ działalności człowieka na atmosferę	<ul style="list-style-type: none"> <li>rodzaje zanieczyszczeń powietrza</li> <li>źródła zanieczyszczeń powietrza</li> <li>efekt cieplarniany</li> <li>globalne ocieplenie</li> <li>smog</li> <li>emisja zanieczyszczeń</li> <li>przykłady najbardziej zanieczyszczonych ośrodków miejskich w Polsce</li> <li>sposoby zapobiegania smogowi</li> <li>dziura ozonowa</li> <li>wpływ zanieczyszczeń powietrza na ludzki organizm</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia rodzaje zanieczyszczeń atmosfery</li> <li>opisuje naturalne i antropogeniczne źródła zanieczyszczenia atmosfery</li> <li>opisuje mechanizm powstawania nadmiernego efektu cieplarnianego</li> <li>wymienia gazy cieplarniane emitowane na skutek działalności człowieka oraz ich głównych producentów w Europie</li> <li>omawia przyczyny i skutki globalnego ocieplenia</li> <li>wymienia rodzaje smogu i opisuje mechanizm ich powstawania</li> <li>porównuje smog fotochemiczny ze smogiem siarkowym</li> <li>omawia emisję dwutlenku węgla na świecie oraz emisję tlenków siarki i azotu w UE.</li> <li>podaje przykłady najbardziej zanieczyszczonych ośrodków miejskich w Polsce</li> <li>wymienia sposoby zapobiegania smogowi</li> <li>omawia mechanizm powstawania dziury ozonowej</li> <li>opisuje wpływ zanieczyszczeń powietrza na ludzki organizm</li> </ul>	ZP XIII.1	<ul style="list-style-type: none"> <li>podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>mapy tematyczne</li> <li>roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe</li> <li>plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>praca z tekstem z podręcznika – rodzaje i źródła zanieczyszczeń atmosfery</li> <li>analiza infografiki – antropogeniczne źródła zanieczyszczeń atmosfery</li> <li>analiza schematu – powstawanie efektu cieplarnianego</li> <li>analiza wykresu – główni producenci gazów cieplarnianych w Europie</li> <li>praca z tekstem z podręcznika – przyczyny i skutki globalnego ocieplenia</li> <li>burza mózgów – przyczyny występowania smogu</li> <li>analiza porównawcza – smog fotochemiczny i smog siarkowy</li> <li>analiza infografiki – emisja dwutlenku węgla na świecie oraz tlenków siarki i azotu w UE</li> <li>praca z infografiką – przykłady najbardziej zanieczyszczonych ośrodków miejskich w Polsce</li> <li>portfolio – sposoby zapobiegania smogowi</li> <li>praca z tekstem z podręcznika – powstawanie dziury ozonowej</li> <li>analiza infografiki – wpływ zanieczyszczeń powietrza na ludzki organizm</li> </ul>
71. 72.	Wpływ działalności człowieka na hydrosferę	<ul style="list-style-type: none"> <li>wykorzystywanie wody przez człowieka</li> <li>wpływ człowieka na stan wód</li> <li>zanieczyszczenie wód</li> <li>tama Trzech Przełomów na rzece Jangcy</li> <li>Wysoka Tama na Nilu</li> <li>zapora Gilgel Gibe III na rzece Omo</li> <li>wysychanie jeziora Czad</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>omawia wykorzystywanie wody przez człowieka</li> <li>wyjaśnia, w jaki sposób działalność gospodarcza człowieka narusza stosunki wodne</li> <li>wymienia rodzaje zanieczyszczeń wód</li> <li>omawia skutki wybudowania tamy Trzech Przełomów na rzece Jangcy</li> <li>wymienia skutki budowy Wysokiej Tamy na Nilu</li> <li>opisuje skutki utworzenia zapory Gilgel Gibe III na rzece Omo</li> <li>wyjaśnia przyczyny wysychania jeziora Czad</li> </ul>	ZP XIII.2	<ul style="list-style-type: none"> <li>podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>mapy tematyczne</li> <li>roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe</li> <li>plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>analiza wykresu – wykorzystywanie wody przez człowieka</li> <li>praca z tekstem z podręcznika – sposoby naruszania stosunków wodnych w wyniku działalności gospodarczej</li> <li>praca z tekstem z podręcznika – rodzaje zanieczyszczeń wód</li> <li>analiza infografiki – skutki budowy tamy Trzech Przełomów na rzece Jangcy</li> <li>analiza tabeli – skutki wybudowania Wysokiej Tamy na Nilu</li> <li>praca z tekstem z podręcznika – wpływ zapory Gilgel Gibe III na rzece Omo na środowisko przyrodnicze</li> <li>praca z infografiką – przyczyny wysychania jeziora Czad</li> </ul>
73.	Wpływ działalności rolniczej na środowisko przyrodnicze	<ul style="list-style-type: none"> <li>agrotechnika</li> <li>systemy gospodarowania ziemią uprawną</li> <li>wpływ chemizacji i mechanizacji rolnictwa na środowisko przyrodnicze</li> <li>wpływ nadmiernego wypasu zwierząt na środowisko przyrodnicze</li> <li>etapy pustyńnienia</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia znaczenie terminu <i>agrotechnika</i></li> <li>omawia wpływ monokultury rolnej i płodozmianu i na żyzność gleby</li> <li>opisuje wpływ chemizacji i mechanizacji rolnictwa na środowisko przyrodnicze</li> <li>omawia wpływ nadmiernego wypasu zwierząt na środowisko</li> <li>przedstawia etapy pustyńnienia</li> <li>przedstawia pozytywne i negatywne skutki melioracji</li> </ul>	ZP XIII.3	<ul style="list-style-type: none"> <li>podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>mapy tematyczne</li> <li>roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe</li> <li>plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie pojęcia <i>agrotechnika</i></li> <li>dyskusja dydaktyczna – wpływ systemów gospodarowania ziemią uprawną na żyzność gleby</li> </ul>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>• melioracja</li> </ul>			<ul style="list-style-type: none"> <li>• portfolio – wpływ monokultury rolnej i płodozmianu na środowisko przyrodnicze</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – wpływ chemizacji i mechanizacji rolnictwa na środowisko przyrodnicze</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – wpływ nadmiernego wypasu zwierząt na środowisko przyrodnicze</li> <li>• analiza infografiki – etapy pustyńnienia</li> <li>• praca z infografiką – pozytywne i negatywne skutki melioracji</li> </ul>
74.	Wpływ działalności górniczej na środowisko przyrodnicze	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rodzaje kopalń</li> <li>• kopalnie otworowe i ich wpływ na środowisko przyrodnicze</li> <li>• wpływ kopalń głębinowych na środowisko przyrodnicze</li> <li>• kopalnie odkrywkowe i ich wpływ na środowisko przyrodnicze</li> <li>• powstawanie leja depresyjnego</li> <li>• rekultywacja terenów pogórnich</li> <li>• przykłady rekultywacji obszarów pogórnich w Polsce</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia rodzaje kopalń i podaje nazwy wydobywanych w nich surowców</li> <li>• omawia wpływ kopalń otworowych, głębinowych i odkrywkowych na środowisko przyrodnicze</li> <li>• wyjaśnia, jak powstaje lej depresyjny</li> <li>• omawia kierunki rekultywacji terenów pogórnich</li> <li>• podaje przykłady rekultywacji obszarów pogórnich w Polsce</li> </ul>	ZP XIII.4	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe</li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – rodzaje kopalń i wydobywane w nich surowce</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – wpływ kopalń otworowych, głębinowych i odkrywkowych na środowisko przyrodnicze</li> <li>• analiza infografiki – powstawanie leja depresyjnego</li> <li>• poster – rekultywacja terenów pogórnich</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika i analiza fotografii – przykłady rekultywacji obszarów pogórnich w Polsce</li> </ul>
75.	Wpływ transportu i turystyki na środowisko przyrodnicze	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wpływ transportu na warunki życia ludności i środowisko przyrodnicze</li> <li>• wpływ turystyki na środowisko przyrodnicze</li> <li>• zrównoważona turystyka</li> <li>• zrównoważona turystyka w Tatrzańskim Parku Narodowym</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia wpływ emisji zanieczyszczeń na środowisko przyrodnicze</li> <li>• omawia wpływ transportu na przekształcenie krajobrazu</li> <li>• opisuje wpływ rozwoju infrastruktury transportowej na florę i faunę</li> <li>• omawia negatywny wpływ transportu na człowieka</li> <li>• wyjaśnia, w jaki sposób rozwój turystyki wpływa na wodę, krajobraz, zanieczyszczenie powietrza oraz glebę</li> <li>• wyjaśnia znaczenie terminu <i>zrównoważona turystyka</i></li> <li>• przedstawia możliwości stosowania zasad zrównoważonego rozwoju w turystyce</li> <li>• omawia zasady zrównoważonej turystyki zastosowane w Tatrzańskim Parku Narodowym</li> </ul>	ZP XIII.5 ZP XIII.6	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe</li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• burza mózgów – wpływ transportu na warunki życia ludności i środowisko przyrodnicze</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – wpływ transportu na zanieczyszczenie powietrza, wód i gleby, a także na przekształcenie krajobrazu oraz florę i faunę</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – wpływ transportu na człowieka</li> <li>• mapa mentalna – wpływ dynamicznego rozwoju turystyki na środowisko geograficzne</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – zrównoważona turystyka</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – <i>Czy podczas podróży stosujemy zasady zrównoważonej turystyki?</i></li> <li>• poster – przykłady negatywnych skutków rozwoju turystyki we własnym regionie</li> </ul>
76.	Krajobraz kulturowy i jego ochrona	<ul style="list-style-type: none"> <li>• krajobraz kulturowy</li> <li>• elementy krajobrazu kulturowego miejskiego i krajobrazu kulturowego wiejskiego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie terminu <i>krajobraz kulturowy</i></li> <li>• wymienia elementy krajobrazu kulturowego miejskiego i krajobrazu kulturowego wiejskiego</li> <li>• omawia proces degradacji krajobrazu miejskiego</li> <li>• opisuje działania człowieka prowadzące do degradacji krajobrazu</li> </ul>	ZP XIII.7	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> </ul>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>• degradacja krajobrazu miejskiego</li> <li>• degradacja krajobrazu wiejskiego</li> <li>• planowanie przestrzenne oraz jego rola w kształtowaniu i ochronie krajobrazu kulturowego</li> <li>• inne formy ochrony krajobrazu</li> <li>• działania służące ochronie krajobrazu kulturowego</li> </ul>	<p>wiejskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia rolę planowania przestrzennego w kształtowaniu i ochronie krajobrazu kulturowego</li> <li>• podaje przykłady innych form ochrony krajobrazu</li> <li>• wymienia działania człowieka służące ochronie krajobrazu kulturowego</li> </ul>		<ul style="list-style-type: none"> <li>• encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe związane z ochroną krajobrazu</li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>krajobraz kulturowy</i></li> <li>• analiza infografiki – elementy krajobrazu kulturowego miejskiego i krajobrazu kulturowego wiejskiego</li> <li>• praca z tekstem z podręcznika – degradacja krajobrazu kulturowego miejskiego i kulturowego wiejskiego</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – rola planowania przestrzennego w kształtowaniu i ochronie krajobrazu kulturowego</li> <li>• poster – przykłady innych form ochrony krajobrazu</li> <li>• burza mózgów – <i>Jak mogę chronić krajobraz kulturowy swojego regionu?</i></li> </ul>
77.	Rewitalizacja i działania proekologiczne	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rekultywacja, renaturalizacja i rewitalizacja krajobrazu</li> <li>• rodzaje i cele działań rewitalizacyjnych</li> <li>• przykłady procesów rewitalizacji obszarów zdegradowanych w Polsce</li> <li>• rozwiązania proekologiczne w działalności rolniczej, przemysłowej oraz usługowej</li> <li>• współodpowiedzialność za stan środowiska przyrodniczego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rekultywacja krajobrazu, renaturalizacja krajobrazu, rewitalizacja krajobrazu</i></li> <li>• omawia rodzaje i cele działań rewitalizacyjnych</li> <li>• podaje przykłady procesów rewitalizacji obszarów zdegradowanych w Polsce</li> <li>• wymienia przykłady proekologicznych rozwiązań w działalności rolniczej</li> <li>• omawia proekologiczne rozwiązania w działalności przemysłowej</li> <li>• podaje przykłady rozwiązań proekologicznych w działalności usługowej</li> <li>• wyjaśnia, jakie działania proekologiczne można podjąć, aby korzystnie wpłynąć na środowisko przyrodnicze</li> </ul>	ZP XIII.9 ZP XIII.10	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy</li> <li>• komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)</li> <li>• mapy tematyczne</li> <li>• roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i></li> <li>• encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe</li> <li>• plansze dydaktyczne, słownik geograficzny</li> <li>• praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>rekultywacja krajobrazu, renaturalizacja krajobrazu, rewitalizacja krajobrazu</i></li> <li>• dyskusja dydaktyczna – rodzaje i cele działań rewitalizacyjnych</li> <li>• praca z infografiką – przykłady procesów rewitalizacji obszarów zdegradowanych w Polsce</li> <li>• dyskusja dydaktyczna – proekologiczne rozwiązania w działalności rolniczej, przemysłowej oraz usługowej</li> <li>• burza mózgów – <i>Jakie działania mogę podjąć, aby poprawić stan środowiska przyrodniczego?</i></li> <li>• dyskusja dydaktyczna – postawa współodpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego</li> </ul>
78.	<p>Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Wpływ człowieka na środowisko</i> Test sprawdzający (Generator testów i sprawdzianów)</p>				